

309890

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 7.

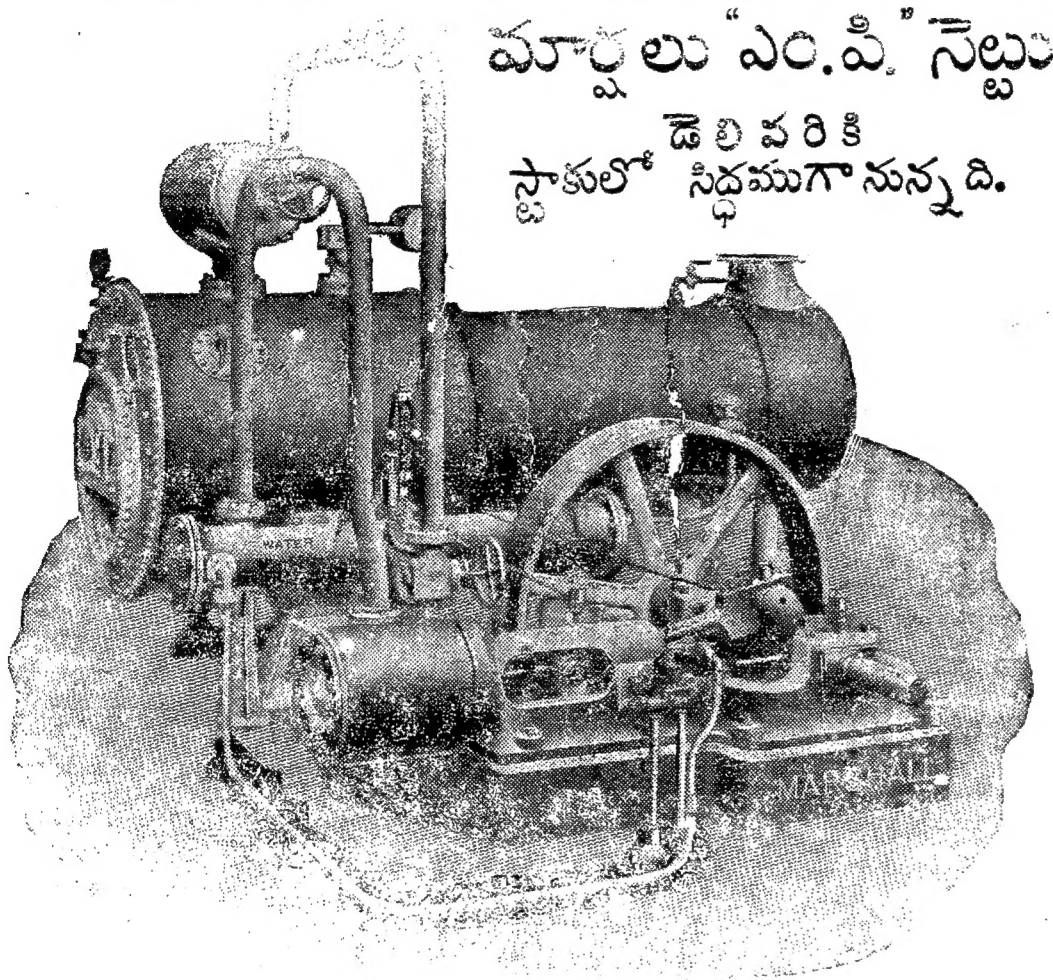
సంపుటము. 2

చెన్నపట్టణము 1921 వ సం॥రం ఫి బ్ర వరినెల 12 తేది శనివారము

రాత్రి నా మ సం వ త్స ర మా ఖ నా స తు ద్ధ శం చ మి గ.

No. 260

సంచిక 260

మార్షలు "ఎం.పి." సెట్టు
డెలివరీకి
స్టాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

అమృతంజనము

తంపాచూరు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
తర నీటికైన నొచ్చులదు మాత్ర
మా అమృతంజనమును వాడి
నతల నొచ్చులదు తలచునగును.
ఇదిగల నెల 0.10.0 అణాలు.

మోహినితైలము

సికా 1-3 0.12-0.

తామర తైలము

కల్పి 1-3 0.6-0

నండ్ల పొడి

కల్పి 1-3 0.2-0

బాయిలర్లు, ఎంజిను, సూపర్ హీటరు. స్టీం, వాటర్ పైపింగు
మొదలగువాటితో పయిన ఉండునది మార్షలు "ఎం. పి." మార్షి సెట్టు
యొక్క వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొన వలెను

మార్షలు సన్సు & కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాస్ డెస్: బెజవాడా, తంజావూరు.

నెం. 9 సెకండు లైను బీచ్, మదరాసు.

మణిఆయిల్

అయిరాలోగ్యాటికొద్దితైలము (రైటికొద్దితైలము)

తనమునకు చురుకైనదమున పుట్టింపి బంపినదైత
లోగములకు బలమునిచ్చును. తనము, నేయి, కాలు, కండ్లు,
చేతులు ముండుల తమములకు మెదడును చల్లమును.
చేతులములను దిద్దుకొనునది కోవ్వము ఈ మూడు దుద్దు
లతో కరగము. నెత్తికి చురుకునది తొందరము రావలె యిం
గుటయే నాక మృత్యుము నిచ్చి కన్న కలిగించును.

వైద్యుల శ్రీ బొరికొంకర్ గోవిందజీ,
అంబేద్కర్ మార్గము, 367, బాద్యే, మదరాసు.

మీ వైద్యునికి

ప్రేమ సోజను అను దివ్యోపధము

అతిమూలమునకు పేరుబోయిన నది తెలి
యూట. ఇది మిక్కిలి శాస్త్రోక్తముగా తయారు
చేయబడినదైత ఈ వ్యాధిగలవాడికి మంచిగుణము
నిచ్చును. మీ వైద్యుని వలనక అనుగుడు,
అమృతంజనము వలనక వారకును.

మీ వైద్యునికి

హార్వోజోనును (2140)

గురించి బాగుగా తెలియును. లెక్కలేని వుద
హులు, శ్రీలు అబ్బగతచే గోబొట్టుకొనిన ను
మును కీర్తనముననే పొందవచ్చును. కచ్చక నీయ
వాడును.

నది ముందుమాటగా ఇది తెలుగు వారకు.
G. W. Carrick Co., NEWYORK.

అమృతంజనం డిపోవారి ఔషధాలయమునందు అమృతంజనం తానుగతయిలం మోహినితైలం
దంతచూర్ణము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక ఇతరము లగు మందులు కూడ అమ్మకమునకు వచ్చును.
కావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగును కోరినచో తక్షణం పంపెదము.

మూలధనము రూ. 1,00,000 మాత్రమే.

నగలు నాల్గవూగాని ధూచీలోనును పరివ్రాసె పరలయె
తయార నేని కిక్రయించుట వంచుచును. తయారను
తనవానిని తిత్తిరుమాళా కిక్రయమేరకు తయార నేని
యిచ్చుచును. జివభూరి అరరు యిచ్చి నగలు తయార
నేనికొన్నబాం నలన యీ నమ్మకము తెలిసికొ నవచ్చును.

3 రోజుల వరకు మాత్రమే.

నైకిల్ వ్యాపారమునందు మేము పొందుచున్న అభివృద్ధిని చూచి ఇతరులు అనూహిత చెందుచున్నారు.

మరియు యేలాటి సంశయములేక ప్రస్తుతము మా వద్ద ఒక గొప్ప నైకిల్ స్టాక్ ఉన్నది.

మారకపు ధర అనూహముగా నున్నదే మేము బాగ్రత్తగా కొనినందుకు మిక్కిలి సంతసింపెదము.

ప్రస్తుతము రూ 100-కి రూ 40 వంతున దిగించి అనేక నైకిల్ను విక్రయించుటకు మేము శక్తిగలిగి యున్నాము. ప్రస్తుతము వీటిని కొనియింటిని ఈ ప్రకారము విక్రయించుటకు మాకు వీలులేక యుండెడిది. అడినన్నవారు విక్రయించు క్రిత నైకిలును మిక్కిలి శుభ్రమునైన దనియు కనెద్ది శక్తివంతమైన పారిచే తయారు చేయబడిన దనియు జ్ఞాపక ముంచుకొనడు.

సిపార్సచేయటము యోగ్యతలేనట్టి లైసికీలను మేము ఎప్పుడును ఎట్టి ధరకైనను అమ్ముట లేదు.

ప్రస్తుత ముందు మారకపు ధర అనూహించి కొనిన ఈకింద తెలుపబడిన లాభమును మీరు పొందుదురు:-

		అడినన్న రికార్డు అమ్మకము ధర.	మీరు పొందు ఆదాయము.
పరియల్ స్టాండర్డ్ రోడ్ స్ట్రక్	... రూ. 258	రూ. 177-8-0	రూ. 80-8-0
పరియల్ స్టాండర్డ్ రోడ్ స్ట్రక్	... ,, 257	,, 198	,, 79
కై నాచ్ పాపుల్ నెం 23	... ,, 240	,, 175	,, 65
మాపుర్ పాపుల్	... ,, 217-8-0	,, 165	,, 52-8-0
యూనిటి రోడ్ స్ట్రక్	... ,, 220	,, 180	,, 40
రెవెరి రోడ్ స్ట్రక్	... ,, 235	,, 180	,, 55
హంబర్ పాపుల్ మా డెల్	... ,, 275	,, 185	,, 90

మీరు పొందు ఆదాయమునకు గమనింపుడు. నైకిల్లు, నైకిల్ దీపములు, గంటలు, ఉపకరణములు మొదలగు వాటియందు సాధారణముగా గొప్పలాభమును పొందుదురు.

మీరు 1921-వ సంవత్సరము
జనవరి నెల 15-వ తేదీ నుండి ఫిబ్రవరి
నెల 15-వ తేదీ వరకు వచ్చిచూచిన
1,000 నైకిల్లు విక్రయించబడియుండును.

అడిసన్ కంపెనీ లిమిటెడ్.

మాంటు రోడ్, మద్రాసు.

ప్రథమముద్రణము ప్రతు తెగిరిపోయినవి.

ఇదివఱకు వెలుగులో
నిట్టి గ్రంథము లేదు.

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్రము

{ మొట్టమొదటిసారి ఇంగ్లీషుపర్య
తమునై వ్యాఖ్యల కల్పించినది.

సిల్క్ బ్రాడర్
లైండింగు

పత్రికల, పండితులు నొసగిన యభిప్రాయములు.

{ బంగారక్షర
ములు.

(1) గవర్నరు మెంటు ఓరియంటల్ మ్యూజిక్ సిక్రిట్రీ లైబ్రరీలో నసిస్టులు
కూర్చేటటు పదవియందు విఫలపరిశోధకు లని పేరొందిన విఖ్యాతులగు శ్రీమానవల్లి
రామకృష్ణకవి ఎం. ఏ. గా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:- “మీ రనుసరించినమార్గము
ప్రకారము తెలుగు వాఙ్మయమును దిలకించినవానిలో బ్రథమగ్రంథ మగు మీవాఙ్మ
యచరిత్రమును జూచి మిక్కిలి యానందించితిని..... తెలుగు వాఙ్మయవృద్ధి
వైశాల్యముల నొక్కదృష్టిలో దిలకించు మీగ్రంథము మీలో గొప్పశక్తి లీనమై
యున్నట్లు వెల్లడించుచున్నది. మీరు దగిన ప్రోత్సాహముండి, మీరిట్టి సద్బంధరచన
మొనరించినచో భాషావాఙ్మయములకున్న లోపములు తీరగలవు. భగవంతుడును,
ఆంధ్రసహజులును మీకు సంపూర్ణోత్సాహసహాయము లిచ్చి మీచే నింతకంటె
ఘనకార్యములు చేయింపగల రని కోరుచున్నాను.”

(2) సంస్కృతాంధ్ర మాణిభాషా కోవిదులును, విద్వాన్ముద్రులును, శ్రీ
మహాపాఠ్యాయులు నగు శ్రీ వేదము వేంకటాచార్యశాస్త్రి గా రిట్లు వ్రాసిరి:-
“శ్రీయత వంగూరి సుబ్బారావుగారు స్వరచితమైన యాంధ్రవాఙ్మయచరిత్రమును
నా కొరత దయచేసివారు. ఈగ్రంథము సర్వవిధముల ఉపాదేయముగా నున్నది.
ఇట్టిగ్రంథము ఈభాషకు చిరకాలమునుండి కలసియుండినది. భాషాకల్పవల్లికి దీని
కన్న ముందుపట్టిన కవిజీవితములు తమమమలుగాను ఇది ఫలముగాను భావింప
వచ్చును. దివ్యదృష్టియు బో శేషద్వంద్యము ప్రాక్షనవాఙ్మయమునందు ఇటుపిమ్మట
కెక్కింటి నర్జునములను గోచరింపజేయును. గ్రంథము బహుగుణము. దీనిని బహు
కరించువారు కృతార్థులు.

(3) ప్రాచ్యభిజ్ఞాగారమున విఫలపరిశోధకు లని కీర్తి గాంచుచు ననేక
గ్రంథద్రష్ట లయిన శ్రీయత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రి గా రిట్లు వ్రాసిరి:-

“అనిదంపూర్వ మైన మీయాంధ్రవాఙ్మయచరిత్రమును జదివెనని సంతోషిం
చితిని. ఇదివఱ కెవరును బ్రవేశింపనిమార్గమున బ్రథమమున బ్రవేశించి ఆంధ్ర
భాషాయోగము భూషణముగా మీరు సంతరించిన యాగ్రంథ మాంధ్రలోకమున బహు

వ్యాప్తి జెందగలదని విశ్వసించుచున్నాను. మీగ్రంథమందలివిషయము లనేకములు
హృద్యముగా నున్నవి. ఇంకను మీ రిష్టధమున భాషాసేవ కావించి పేర్యలయ్యుచు
గాక యని కోరుచున్నాను.”

(4) Madras Times 30-12-20:- “Pandit Vanguri Subba
Row, of the Telugu Research institute Pithapuram, has done
a great service to the Telugu speaking public by bringing out
his interesting and highly informing “History of the Telugu
Literature” The language throughout is simple, chaste &
elegant **”

(5) విజ్ఞానసర్వస్వ విజ్ఞానచంద్రికా సంపాదకులును సంస్కృతాంధ్రాంగ్లేయ
హిందీ మరాఠీభాషాకోవిదులునగు శ్రీయత కే. వి. లక్ష్మణరావు పంతులుగా రిట్లు
వ్రాయుచున్నారు:-

“మీరు దయతో వాకొసంగిన మీయాంధ్రవాఙ్మయచరిత్రమును నాద్యంతముగ
జదివి సంతసించితిని. భక్తుల కంటగా లాభింపని యాంధ్రవాఙ్మయమును చదువువా
యైనములలో నది. ఇట్లుండ మీ రావాఙ్మయమును బట్టుదలతో సంగ్రహించి,
అచ్చుపడిన గ్రంథములును, అచ్చుపడనివానిని ఓపికతో జదివి, సుసంబద్ధమైన వాఙ్మ
యచరిత్రమును ఆంధ్రులకొసంగుట యెంతయు శ్రావ్యమైనది. ఇదివఱకు వెలుగున
గవులచరిత్రము కలుదుగాని వాఙ్మయచరిత్రము లేదు. ఆకొఱత దీక్షుటకు మీరు
యత్నించి మాకృతజ్ఞతకు బాత్రులైతిరి. మీగ్రంథమును తగినతరగతులకు బతనియ
ముగ నియమించి విద్యాకాళివారును విశ్వవిద్యాలయము గారును మీరు దగినంత
ప్రోత్సాహము గల్గింతురని నమ్ముచున్నాను.

(6) The Hindu, Madras ; 14-1-1921 :- “** We hope
the book will be well appreciated by the Telugu literary public
and the educational authorities. The printing and get up of
the book are excellent.”

ఇంక ననేకము లున్నవి. వేయేల? కొన గలముత్యం బొక్కటె చాలునుగదా!

గ్రంథము వెల 1-కి రు 5-0-0 లు; వి. పి. గారు 5-8 0 లు.

{ శ్రీ చెలికాని లచ్చారావుగారివలన రు 1116 } { శ్రీయత కట్టించి రామలింగారెడ్డి గారు { 500 ప్రతులు ముద్రించుటకు రు 2000 లు
బహుమాన మందినది. } { సీతవ్రాసి మెచ్చుకొనినది. } { వ్యయమయినది. }

200 ప్రతులు మాత్రము మిగిలియున్నవి. ఇంతలో బునర్ముద్రణము కా వీర్లు కనబడవు.
త్వరగ వలయువారు “ఆంధ్రపత్రిక కార్యస్థానము 7, తంబు శెట్టిపేటి, చెన్నపురి” అని వ్రాసికొనుడు.

Sole Agents:--The All-India M. O., Bureau.
87, Upper Circular Road, CALCUTTA.

బ్ర. శ్రీ న్యాయస్థానమునకు సమర్పించినట్లు.

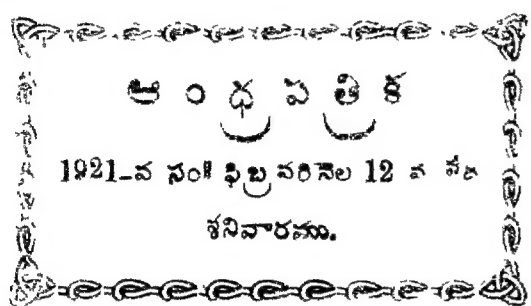
ఆంధ్రపత్రిక చందా నిర్వాహకులు

మార్చి మొదటి తేది నుండియును నీ క్రింది విధమున చందాలు వసూలు చేయబడును.

సంవత్సర చందా	రూ	24	0	0
అర్ధ సంవత్సరము		12	0	0
మూడు మాసములు		6	4	0
మాసమునకు		2	2	0
వార్షిక సంచిక 1-కి		4	0	0
సంవత్సరాది సంచిక; సంవత్సర చందాదారులకు		1	0	0
ఇతరులకు		2	0	0

కాగితముల ధరలు సామానుల ధరలు జీతములు వివరముగ పెరిగినవి. ప్రచురణ విషయములు పెరుగుచున్నవి. ఈ సందర్భములందు పత్రిక నిర్వహణము దుస్థరముగ నున్నది. సాధనాంతరము లేక చందాలను హెచ్చించినను ఆంధ్ర దేశ భాషాభిమానులు పత్రిక నెప్పటివలె నాదరించి పోషించుటకు బ్రాధితులు.

పత్రికాధిపతి.

సివిలు వెటరినరీ శాఖ

ఈ శాఖవారు ప్రచురించిన 1919-20 సంవత్సరపు పరిపాలనానివేదిక మిపుడు చేరినది. ఈవత్సరమున వెటరినరీ ప్రతిష్ఠాపనలు బెజవాడ, కడప, రెహులకొండ, జగ్గయ్యపేట, పోలవరము, కర్నూలు, నర్సారావుపేట గ్రామములలో నూతనముగ నెలకొల్పబడెను. అంతపురమునందు పశుచికిత్సాలయము శాఖకు నయినను, తగిన భవనము దొరకనందున స్థాపించబడలేదు. దీనికి శాశ్వతభవనమును నిర్మించుట కాలోచనలు జరుగుచున్నవి. 1920-21 సంవత్సరమున క్రొత్త వెటరినరీ ప్రతిష్ఠాపనములను పార్వతీపురము, హస్తేట, విరుడుపట్టి, తిరువల్లూరు, గుడివాడ, బందరు గ్రామములలో స్థాపించుటకు ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి. గ్రామములలో పర్యటనము సలిపెడి వెటరినరీ సహాయాద్యోగులును, వెటరినరీ ప్రతిష్ఠాపనలయందుండెడి సహాయాద్యోగులును పశువులకు విత్తుల దీయు పనిని సంతృప్తికరముగ నెరవేర్చినయి, మొత్తముమీద 2246 ఆపరేషనులు చేయబడె ననియు బర్హంపురపు ఆస్పత్రిలో నున్న సహాయాద్యోగి 1031 ఆపరేషనుల గావించె ననియు, నివేదికము సూచించుచున్నది. నివేదికవత్సరమున, వెటరినరీ సహాయాద్యోగులు 90614 పశువులకు టీకాలను వేసిరి. ఇంతకు పూర్వపు వత్సరమున 131071 పశువులకు టీకాలను వైచియుండిరి. సంఖ్య దగ్గిపోవుటకు, టీకాల రసమును సప్లయి చేయలేకపోవుటయే కారణమని, సూచించబడినది. మనుష్యులకు టీకాలు వేయుటలో నెట్టి యిబ్బందులు గలుగుచున్నవో, పశువుల విషయమున గూడ నట్టి యిబ్బందులే గలుగుచుండుట వింతగ నున్నది. కోయంబత్తూరు వ్యవసాయక్షేత్రమున 69 పశువులకు రిండరుపెట్టు అను తెగులు రాకుండుటకు టీకాలను వేయగ, సురణములు సంభవింప లేదని తెలియుచున్నది.

తిరుచనాపల్లి ఆస్పత్రియందు, విత్తులు దీసి నవిగాక, 2154 జంతువులకు రోగచికిత్స గావించ

బడెను. ఇంతటిసంఖ్య ఏ ఆస్పత్రియందును గనుపించదు. గతవత్సరము న కన్న, సేలం, ఈరోడ్డు, బరంపురము, అమలాపురము, నెల్లూరు, వెల్లూరు, మధుర, విజయనగరం, కూనూరు, మంగుళూరు, మదనపల్లి, బళ్లారి, వైదాపేట, శివగిరి, గుంటూరు, ఆదోని, పాల్వూరు, భద్రాచలం, నంద్యాల, శ్రీవిల్లిపుత్తూరు ఆస్పత్రులలో చికిత్స విషయమై నెక్కుడభివృద్ధి గనపట్టెను 13 ప్రతిష్ఠాపనములలో చికిత్స బొందిన పశువులసంఖ్య దగ్గెను. అయిదింటిలో ఫీజును హెచ్చించుటయేతగ్గుదలకు కారణమని నివేదికము సూచించుచున్నది. మిగిలిన వానిలో, పట్టణములలో పశువులసంఖ్య తగ్గుట ముఖ్యకారణమని చెప్పబడినది. సంఖ్యతగ్గుటకు, తెగుల్లు, మేత దొరకకపోవుట, మోటారుకార్లు ప్రబలమగుట మొదలగు కారణములు సూచించబడినవి. పూర్వము వలె పశువుల కిప్పుడు మేత లభించుటలేదు. మనుజుల ఆహారమున కెట్టికాపు గలిగెనో, అంతకన్నను నెక్కుడు కలపు పశువులకు గలుగుచున్నది. పశుసంరక్షణయే, భారతవర్షమునకు నిజసంపదగ నుండెను. ఆకాలములయందు మారిపోయినది. పశుచికిత్సకు వైద్యాలయములు నెలకొల్పబడుచున్నవి. బాహ్యదంబరముల కెట్టికోపములేదు. కాని, పశువులసంఖ్య రానురాను క్షీణించుచున్నది. నివేదికమున, పశుసంఖ్య క్షీణించుటకు ముఖ్యకారణము వదలివేయబడినది. విదేశములకు పశువుల నెగుమతిజేయుట, ఇందులకు ముఖ్యకారణమగుటకు సందియములేదు. ఒంగోలుసంత మొదలిడిన నాటినుండియు, మేలురకపుపశుజాతి విదేశములకు పంపివేయబడినది. పశుసంఖ్య క్షీణించిన కొలదియు, వ్యవసాయమునకు నష్టము గలుగుచున్నది. వ్యవసాయమే హిందూ దేశమునకుమూలాధారము. పాడియు పంటలును క్షీణించిన పిమ్మట, హిందూదేశపు స్వరూపమే మారిపోవుచున్నది. పశుసంరక్షణమునకు దేశము పనిబూనుట ముఖ్యవశ్యకము. వెటరినరీ ప్రతిష్ఠాపనలు మొదలగు ఏర్పాటులున్నను, లేకున్నను, అంతగ తొందరయుండదు.

నూతన శివగిరిజమిందారుగారు, తన స్వంత వ్యయముతో వెటరినరీ ఆస్పత్రిని శివగిరియందు నెలకొల్పుటకు నిశ్చయించిరి. పీఠాపురపు రాజుగారి ఆస్పత్రినుండి నివేదికమెద్దియు చేరలేదని, దెలుపబడెను. ఆస్పత్రికి పశువులను దీసికొనిరాక, మందునుమాత్రము గొనిపోయిన వారిసంఖ్య 2824 నుండి 5825 వరకు పెరిగెను. తెగుల్లమూలమున, చనిపోయిన పశువులసంఖ్య 76114 నుండి 59297 కు దగ్గిపోయెను. మృదానిసిపలు సంఘములలో నెక్కుడుసంఘములవారు పశువుల మరణపు సంఖ్యను, రిజిస్టరులలో వివరించుట కంగీకరించిరి. అటులనే పశువులకు గుడ్డములకు తెగుల్లు కలిగినపుడు ఆ సమాచారమును వెటరినరీ శాఖవారికి దెలుపుటకును, అంగీకరించిరి. మిగిలిన మృదానిసిపలు సంఘములవారివార్గము నవలంబించెదరని, విశ్వసింపబడుచున్నది. చెన్నరాజధానిలో కెల్ల ప్రాముఖ్యమయిన మద్రాసు కార్పరేషనువారి విషయమునుగూర్చి ఆలోచింపనేలేదని, నివేదికము సూచించుచున్నది. జంతుబాధానివారణ శాసనముక్రింద, చెన్నరాజధానిలో 3549 కేసులలో శిక్షలు విధింపబడెను. 1035 కేసులలోని, జంతువులు చికిత్సనిమిత్తము వెటరినరీ వైద్యాలయములకు పంపబడెను. గోదావరిమండలమున 695 కేసులలో శిక్షలు విధింపబడినను, 8 పశువులు మాత్రమే చికిత్సనిమిత్తము వెటరినరీ ఆస్పత్రిలకు పంపబడె ననియు, ఈవిషయమై నెక్కుడుశ్రద్ధను

వహించుట యవసరమనియు, నివేదికము సూచించుచున్నది. ఈశాఖక్రింద రూ 310419-13-1 లు ఖర్చయినవి. రాబడి రూ 27458-15-8 లయ్యెను. ఇంతవరకును ఇంపీరియల్ వెటరినరీ యుద్యోగి ఒక్కరే ఉండుచువచ్చిరి. నలుగురు డిప్యూటీసూపరింటెండెంటులు, సూపరింటెండెంటుగారికి సహాయము జేయుచుండిరి. వీరితోపని బాగుగ జరుగుచున్నను, రెండవ సూపరింటెండెంటు, నియమింపబడెను. వీరుగూడ చాలలేదు. ప్రభుత్వకార్యదర్శి మూడవ సూపరింటెండెంటును శాఖకు జేసెను.

ఇంతటితో నాగిననుమేలే. నాల్గవ యింపీరియల్ యుద్యోగిని నియమింపవలయునని ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. వీరుగాక, చెన్నరాజధానియందంతటను, వెటరినరీశాఖకు సంబంధించిన పనినంతను సరిజూచుటకు డైరెక్టరొకరుండుట యవసరమయ్యెను. ఇటుల నియమింపబడెడి ఉన్నతోద్యోగులందరును, ఇంగ్లండునుండి రప్పింపబడుదురనుటకు సందియములేదు. 1920-21 సంవత్సరమున వ్యయమింకను సధికమగుననుటకు సందియములేదు. ప్రభుత్వశాఖలలో నేశాఖనయినను దీసికొనుడు. విద్యాశాఖ, పారిశ్రామిక శాఖ, మొదలగువాని యభివృద్ధిజాతమైన, మిగుల సంకుచితముగ నుండును. వ్యయము జూచెదమనిన వివరీతముగ నుండును. కారణమేమి? విశేషధనముఉన్నతోద్యోగుల వేతనములక్రింద వెచ్చింపబడుచుండును. ఇంతటి వ్యయదాయకమగు పరిపాలన మేదేశమునందును గాన్పింపదు. అందుచేతనే, దేశాభివృద్ధి కుంటుపడియున్నది. సంస్కరణశాసన ములు లోనికి వచ్చినపిమ్మటగూడ, పరిస్థితులలో మార్పు గలుగలేదు. ఉన్నతోద్యోగుల జీతములును ఉపకారవేతనములును ఇదివరకే వివరీతముగ హెచ్చింపబడినవి. ప్రజాయత్తశాఖకు సంబంధించినవారి వేతనములుగూడ హెచ్చుగనే నున్నవి. ఇట్టి తలబరువుగలపరిపాలనావిధానముతో, ప్రజోపయోగకరములగు కార్యములెటుల కొనసాగును? ఉన్నతోద్యోగుల వేతనములనుగాని సంఖ్యలనుగాని తగ్గించుట కెట్టియవకాశము గాన్పించుటలేదు. వెటరినరీశాఖవారిచే నిర్వహింపబడినపని యత్యల్పము. అయిదుగురు ఇంపీరియల్ యుద్యోగులను నియమించుటచే, వ్యయభారము మరింత యధికమగుటదప్ప జరిగెడివనిలో నభివృద్ధి యుండజాలదు.

మద్రాసు వెటరినరీ కళాశాలకు సంబంధించిన వృత్తాంతముగూడ. ఈ నివేదికయందు పొందుపరచబడినది. “ఏ”క్లాసుకు విజయవాడలోను మద్రాసులోను, విద్యార్థులు సెలెక్టచేయబడిరి. 1919 సంవత్సరమునందు, 53 మంది ఈతరగతిలో చేర్చుకొనబడిరి మార్చి నెలాఖరుకు 37 మంది మాత్రమే నిలిచియుండిరి. రెండవ అర్ధసంవత్సరమున 8 మంది విద్యార్థులు అసమర్థులుగ నెంచబడిరి అందుచేవారుకళాశాలను విడిచిపోవలసి వచ్చెను 1920 సంవత్సరము మార్చి నెలాఖరువరకు 29 మంది నూతన విద్యార్థులు మాత్రమే నిలిచియుండిరి. ఈ వృత్తాంతము జూచిన, వెటరినరీ కళాశాల విద్యార్థుల కాకర్షవంతముగ లేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఈ ప్రతిష్ఠాపనమున మొత్తపు విద్యార్థుల సంఖ్య 88. ఇందులో 47 మంది బ్రాహ్మణులును, 27 మంది బ్రాహ్మణేతరులును, 10 మంది దేశీయ క్రైస్తవులును, 4 గుమహమ్మదీయులును గలరు. పరీక్షలలో గలిగిన విజయమైనను, ఉత్సాహకరముగ లేదు. ఉపాధ్యాయులెక్కుడుమంది యున్నగాని ఈలోపము దొరికిపోవదని, పరీక్షాధికారుల సంఘమువారు తమ యభిప్రాయము సూచించిరి. ఈయభిప్రాయముతో కళాశాలాధ్యక్షు డేకిధించుటలేదు. 1920 సంవ

తనము మార్చినెలలో 19 మంది విద్యార్థులు గ్రాడ్యుయేటు బిరుదుమును పొందిరి. వీరిలో 18 మంది సివిలు వెటరినరీ శాఖలో జేరిరి. ఒక విద్యార్థి పర్లాకిమిడి సర్వీసులో జేరెను. కాలేజి ఆస్పత్రిలో 2932 జంతువులకు చికిత్స చేయబడెను. కాలేజీ రాబడి రు 15842-15-10 లు. వ్యయము రు 72609-11-11 లు.

నడియాడు మ్యునిసిపల్ సంఘము :

ప్రశంసార్హ మగు ప్రవర్తనము

ఈసంఘమువారు, తమ విధ్యుక్తము నేతరున నెరవేర్చిరో నేడందిన యంగు ఇండియాపత్రికలో వివరింపబడి యున్నది. కలకత్తా కాంగ్రెసు సభా తీర్మానము ననుసరించి, మ్యునిసిపల్ బోర్డువారు గతవత్సరము ఆక్టోబరు 8 తేదిన, తమకు ప్రభుత్వపు గ్రాంటుతో నిమిత్తములేదని తీర్మానించి, ఆ తీర్మానమును జల్లా కలెక్టరుకు దెలియబరచిరి. తమ తీర్మానము గూర్చి తిరిగి యోచించ వలయు ననియు ప్రభుత్వపుగ్రాంటు దీనుకొనక పోయినను, మ్యునిసిపల్ పాఠశాలలపై ప్రభుత్వపు యాజమాన్యము తొలగిపోవ దనియు, అందుచే మూర మాలోచించి పనిజేయుట భావ్యమనియు, కలెక్టరుగారు మ్యునిసిపల్ సంఘాభ్యుత్థానికి దెలియబరచిరి. అందుమీద, మ్యునిసిపల్ బోర్డు వారు నవంబరు 17 తేదిన తిరిగి సమావేశమయిరి. సందర్భముల నన్నిటిని దీర్ఘముగ యోచించిరి. స్వరాజ్యసంపాదనము నిమిత్తము నిర్ణయింపబడిన సహాయనిరాకరణోద్యమమును తాముసంపూర్తిగ నామోదించుచుంటి మనియు, నడియాడు ప్రజల కోర్కెల సాఫల్యమునకు సహాయము జేయుట తమవిధి యనియు, అందుచేత తమకు గలిగెడి ధన నష్టమునకు చందాలను వసూలు జేసెద మనియు, నడియాడు ప్రజల యిష్టమునకు న్యాయశాసనము భిన్నముగ నున్నచో, మ్యునిసిపల్ సంఘపు పని నిలిచిపోవు ననియు, అందుచే ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశమును వెంటనే దెలుపవలయుననియు, ఇక ముందునుండియు జాతీయవిద్యావ్యాపకముకొర కై ప్రజలప్రయత్నములు గావించబడు ననియు, మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు ప్రభుత్వము వారికి దెలియబరచిరి. అందుపైన, ప్రభుత్వము వారు తమ యభిప్రాయమును తెలియబరచిరి. మ్యునిసిపల్ పాఠశాలలలో ఉపాధ్యాయులను ప్రత్యేకముగనియ మించెదరా, లేక లోకలుబోర్డుల ఉపాధ్యాయు లలో ఇప్పటివలెనే కలిపివైచెదరా దెలుపుమని, ప్రభుత్వమువారు గోరిరి. చివరవద్దతి నవలంబించుచో, మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు ఉపాధ్యాయులజీతములకును, పెన్షనులు, అల్ల పెన్షనులకును పూచీపడెదరా? అటులగాక ఉపాధ్యాయులను ప్రత్యేకముగ నియమించదలచినయెడల మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు ప్రస్తుతోపాధ్యాయుల నేదిన మునుండి తొలగించెదరు? ఇదివరకు దీనుకొనిన గ్రాంటు పోగా, మిగిలినగ్రాంటును, మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు కోరెదరా? ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానము జెప్పమని, గవర్నమెంటువా రడిగిరి. ఇప్పటి యపాధ్యాయులనుగాని, నూతనోపాధ్యాయులనుగాని, ప్రభుత్వమువారితో బని లేకుండనే తాము నియమించెద మనియు, తామికముం దెట్టి గ్రాంటును దీసికొనమనియు, వారి ఉపాధ్యాయుల నందరిని ప్రభుత్వమువారు తీసికొనివచ్చు ననియు, తమనిశ్చయము, కలకత్తా నాగపుర కాంగ్రెసు సభా తీర్మానము లకనుగుణ్యముగ నున్నదనియు, మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు మరల జవాబునిచ్చిరి. మ్యునిసిపల్ సంఘమువారికిని బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికిని నడిచిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరము

లను సోమవారపు పత్రికలో ప్రచురించెదరా. గాంధీ మహాత్ముడు వ్రాసినట్లు, మ్యునిసిపల్ సంఘమును ప్రభుత్వమువారు రద్దుజేయవచ్చును. కాని, తమబాలురవిద్యపై ప్రభుత్వపు యాజమాన్యముండగూడదని, రేటు పేయర్లు నిశ్చయించుచో, అనిశ్చయము నెవరును దొలగింపజాలరు. నడియాడు మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు, హిందూదేశమునకంతకును మార్గదర్శులయిరి. వారిమార్గమును అహమ్మదాబాదు మ్యునిసిపల్ సంఘమువారు నవలంబించిరి. హిందూదేశమునందలి మిగిలిన మ్యునిసిపల్ సంఘములు గూడ, ఈమార్గము నవలంబించి, సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధికి తోడ్పడుట ధర్మము.

మంత్రులజీతములు

వంగదేశ శాసనసభలో మంత్రులజీతములను తగ్గించవలయునను విషయముగూర్చి వివాదము దీర్ఘకాలము జరిగెను. తుట్టుతుదకు, సురేంద్రనాథ బెనర్జిగారు మంత్రులజీతమున మాటలాడుచు, తాము సంవత్సరమునకు 64 వేల రూపాయలను దీసికొనుటకు నిశ్చయించితిమనియు, ప్రజల యుద్దేశ మిందుకు వ్యతిరేకముగ నున్నందున 48 వేల రూపాయలను మాత్రమే స్వంత యుపయోగము నిమిత్తము దీసికొని, మిగిలిన మొత్తమును ధర్మకార్యముల కుపయోగించెదమనియు నుడిచిరి. తక్షణవశతముల నంగీకరించి, ఇతరులకు మార్గదర్శులు గండని, సర్ అనుతోష్ ఛాదరిగారు మంత్రులకు విన్నవించిరి. మంత్రుల హోదాకును, జీతమునకును సంబంధము లేదని, వారు హితము గఱపిరి. కాని, మంత్రులు తమజీతములను పోగొట్టుకొనుట కంగీకరింపలేదు. తమ వేతనములో సంవత్సరమునకు 16000 రూపాయలను ధర్మకార్యముల నిమిత్తముపయోగించెదరట. ఆ ధర్మకార్యము లెవ్వయో, తెలియవు. వంగదేశ శాసనసభయందు దీ తీర్మానము గూర్చి చర్చ జరుగుటకయినను అవకాశ మొసగబడినది. మద్రాసు శాసనసభలో నట్టి చర్చకే అవకాశ మొసగబడ లేదు. మంత్రులు దిగులులేక యుండవచ్చును.

కన్నాటు ప్రభువు ప్రసంగము

కన్నాటు ప్రభువు డిల్లీలో నిచ్చిన యువన్యాసము గూర్చి, మితవాదపత్రిక యగు ట్రిబ్యూను పత్రిక దేశాభిప్రాయమును స్పష్టముగ దెలిపినది. ప్రజలను సంత్రిప్తిపరుచుటకు చేజిక్కిన నిట్టి తరుణావకాశమును బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులు బారవిడుచుట, హిందూదేశ చారిత్రమునం దెల్ల గొప్ప లోపమని, ఈ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇదివరకు ప్రవర్తించినటులనే నికముందు గూడ ప్రవర్తించుచో, పంజాబులో జరిగిన దురంతములు ఇకముందు గూడ జరుగవని తలంచుట కెట్టియాధారముగలదు? కార్యరూపము దాల్చని సిద్ధాంతములను ప్రతిపాదించుటచే, లాభమేమి గలుగును? ఇండియను డెయిలీ న్యూసు పత్రిక వ్రాసినట్లు, భారతీయులకు గావలసినవి కార్యములుగాని, మాటలు గావు. కేవలము పదజాలముతో సంతసిం చెడికాలమిదివరకే గతించినది.

అరేబియనుల విన్నవము

తుర్కీ ప్రభుత్వపు యధీనమునుండి బయల్పడి, స్వరాజ్యమును సంపాదించవచ్చునను నమ్మకముతో అరేబియనులు కొందరు తుర్కీవారిపై యుద్ధసమయమున తిరుగబడియుండిరి. అందుకు మారుగ అరబ్బులదేశములపై బ్రిటిషువారుమాండేలు అధికారమును వహించిరి. ఇందుకు తమ

కేమాత్రము సమ్మతము లేదని, అమీను ఫజల్ అను అరబ్బుల నాయకుడు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నకు దెలియబరచెను. కాని, వారిమాట నిప్పుడు వినువా రెవరుందురు?

రాయపురం మెడికల్ కళాశాల.

విద్యార్థులసమితి సమాప్తమగుట.
శర్వజనరహిత యుద్ధపు ప్రకారము, రాయపురం, తంజావూరు మెడికల్ కళాశాల నూతనంబుండెట్లు యాగ్రేరింపబడుగా నోటికొక వంతుకొనెను.
శర్వజనరహిత గాదు, ప్రభుత్వము వారి యొత్తున అతో, రాయపురం, తంజావూరు మెడికల్ కళాశాలలో హాజరైన విద్యార్థులు ఫిబ్రవరి 14 తేదీ సోమవారమునా ఉగా నూత్న వర్సికతో రాజ్యమునని ఆధ్వర్యమున న్నారు.
విద్యార్థులందఱును యొక్కరూ యితరులతో సోత్సాహమునగాని గాన మరల యథాప్రకారము వాద తమవిద్యలను నేర్చుకొన వెంటబడినవో వాదజనకు శిక్షించబడెను. ఫిబ్రవరి 14 తేదీ సోమవారము నాడుగాని యాలోత్రుగాని నూత్న వర్సికతో రాజ్యమునని ఆధ్వర్యమున న్నారు.
ఈ నోటికొక వంతుకొనె విద్యార్థులందఱును యాగ్రేరింపబడుగా శర్వజనరహిత గాక మరలజనకు పంపిరి.
1. విద్యార్థులకు దీన్నికొనెను శర్వజనరహిత గూర్చి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయపు చట్టమున నుండు జేయబడవలయును. దీనివలన లాభము యిదివరకు దీన్నికొనెనుకొనకాక గూడ నుండవలయును.
2. వర్సికలో కృతార్థుల కానివా రేదినయెడలూ తప్పిరో ఆ విషయములో నె యొక్కయుకొనె వర్సికకు కర్టు నుండ వలయును.
3. వర్సికలో కృతార్థుల సభలో మెడికల్ కళాశాలలో తెచ్చెరకుగా నున్న వా నుండగూడదు.
4. వర్సికలో కృతార్థుల వాదజనకు యా రాజకానిలోగాని మరే రాజధానిలోగాని నైర్దేశ్యులై జేయు వారై యుండవలయును.
5. ఇక్కడ కృతార్థుల కానికొనె అనుధర్మమున, మంచి వాదము తెచ్చెరకుగా నికమించబడవలయును.
6. మెడికల్ కళాశాలలో కృతార్థుల కానికొనె అనుధర్మమున అందవలయును.
7. ఇండియను మిలిటరీ విద్యార్థులకు వసతికై యిచ్చెడి విరాళము మానమునకు 6 అడ్రాసుకాక 5 రూపాయలందవలయును. ఈ ప్రకారము గడిచిన సంవత్సర మంతివన యిచ్చెటలయును.
8. మద్రాసు సివిలు, ఇండియను మిలిటరీ విద్యార్థుల యొక్క ధైర్యము పెంచుట కై 80 రూపాయల అందవలయును.
9. ఇండియను మిలిటరీ విద్యార్థులు, మిలిటరీ సభా అసెంబ్లీ సర్వజనరహిత ప్రభుత్వమువారికింక నుద్యోగము దొరకువరకును సిపాయిగానే యుండవలెనను ఇండియను అసెంబ్లీలోని చట్టము రద్దుజేయవలయును.
10. నైర్దేశ్య విద్యార్థులకున్న యు జనవరి నూడి దీక్షించిన వరకుకాక నూత్నవర్సికలో నుండవలయును.
11. ఇదివరకు నుండికొనె అంశ్య వర్సిక విద్యార్థులకు నూత్నవర్సికలో మరల వర్సిక అందవలయును.
విద్యార్థులందఱు, తాము 9 తేదీ బుధవారమునాడు యన్. ప్రావీణ్యంగారివద్దకు వెళ్ళగా అధికారము యు నీనమొక్కటివందలకు కేసుధింక కున్నవో నూత్నవర్సికలో నుండవలయును. కావునను శర్వజనరహిత గాని, నోటికొనెలో కారణమేమియో నడిచినదానిని జూచినను కేసు నిశ్చయబడదని యుండెను గావున, ఇంతేగాక ప్రావీణ్యంగారి దీక్షింపబడుటకు విచారించబడునను చట్టములో తాము కట్టుకట్టి కనలేనెదమయ్యెను వామినిచ్చుటకై ఆర్థికగోరమునకు భంగము లేకపోవుటచేతను మరల నూత్నవర్సిక ఆగుటతోను యథాప్రకారము వనిజేయుటకు నిశ్చయించిరి తెలియచున్నది.
నెంటు వాక్ అంబులెస్సు పోటీ పరీక్షలు:- ప్రావీణ్య వర్సికలు మార్చి నెల 10 తేదీ వెంటము 15 తేదీవరకు కలకత్తాలో జరుగును. అభ్యర్థులు దిఖ్ఖాస్తులు శిల్పికి యా నెల 20 తేదీలోక వంతుకొనెను.
మెయిలు స్టేషను:- 'నాస్టలియా' మెయిలు స్టేషను 18-తేదీ బొంబాయి చేరెను. ఈ నెల 20 తేదీ ఎర్రోనియా స్టేషను మార్చుచేరెను. 4 తేదీన బొంబాయికి వచ్చు అస్సియా స్టేషను రివల్యూషన్ బయలు జేరె.

విదేశ తంత్రి వార్తలు

(రైతుల వజ్రము)

వెర్సలీను సంధివరతులు.

తరావూరి అభిప్రాయములు.

పార్లమెంటు, ఫిబ్రవరి 9:—పార్లమెంటు సమావేశమైనది బ్రయాండును నిర్మించునట్లుగాను గురించి ఘోషించునట్లుగాను. ఇది మరల చర్చ జరిగినది. విద్యుత్తులకు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు బ్రయాండుగారు, సంధివరతుల ప్రకారము ప్రాన్సు నకు రావలసిన నష్టపరిహారములలో మూడవవంతు కట్టిపోయిన వనరులు కంటికిరెగిరి. ఇంక మిగిలినవర్సలీనుల వరకును ప్రతి సంవత్సరము నడి పండ్రెండు మిలియన్లు (ఫ్రాంకుల చొప్పున నది అత్తులెచ్చుకొన వలసియున్నది నూడ అక డొచ్చుకొనెను.

ఇదివరలో ఆర్థికమంత్రిగ నుండి కొట్టుకొనెను ఈ సమా వాసమునందలి ఆర్థికవర్తియు లేదును కృత్రికములను లేవని జరిగిరి. ప్రాన్సున కెంత సొమ్ము చెల్లుబాటి కావలయునో యానంగిని, బ్రిటిషు అమెరికా ప్రభుత్వముల వారెంత వరకు ప్రాన్సునకు సహాయము చేసెదరో అనంగిని స్పష్ట ముగ తెలుపవలసినది యితరుల కొరకు.

జర్మనుల తప్పులనుగూర్చి తన యోర్నాలులు జరగ నంతవరకు ప్రాన్సులో కొత్తకట్టలను నిర్మించుటకు ఘోషించునట్లుగా రెండు మాత్రములు అంగీకరింపవలసిని కొట్టుకొనెను. ఓడిపోయినవారు ప్రాన్సున కిచ్చు కొనవలయు భనము వైసి కడిగిననూడ పరాకు (వజ్ర) భరింపవలయు ననుట చాల అన్యాయమని యితరుల చెప్పెను.

మిత్రమండలి వారికి సమయము సమాధానము కొనసరింప కొనుటయే పార్లమెంటు సభా ఫలితమనియు అందువలన ప్రాన్సు నకు చాలలాభము గలిగినదనియు బ్రయాండుగారు నొక్కి చెప్పిరి. సభ్యులు తమయందు విశ్వాసమున్న సంకల్పిని తెలియ జరపిననే తామింక రాజభారమును కొనసాగింక గలమని వారు పలికిరి.

జర్మనుల సూచనలు

జర్మనుల సూచనలనుగూర్చి చర్చ నలుపునపుడు, సంధి వరతుల ప్రకారమువారి కట్టి యధికారము లియవలసినో తద నుగుణముగనే చర్చ జరగుననియు పార్లమెంటు సమావేశము ప్రకారము వారు నడచుకొన నెంచునెడల కొత్తసూచనలను తెలుపవలయునని అంతరంగ కొత్తసూచనలను తెలుపరా దనియు తెలిపినది ఆలోచించబడవలయు ఈసమాధాన ముఖ్య ముత్రములకే జర్మనులంటింకను చెప్పవలసినది మిత్రమండలి వారు వారి కేసుచనల కిందుకయు నవ్యుత్పత్తుల రనియు తెలియచున్నది.

పూర్వీక కార్యక్రమము

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—జిల్లెట్ వార్తలనుగూర్చి చర్చ జరగ నుండుటలకు పార్లమెంటు సభ్యులవద్దది రాజీనామా నిచ్చిరి. నిన్నరాత్రి పూర్వీక కార్యక్రమము రామ్మెన్డోనల్లు గారిని తమ అభ్యర్థిగా నెన్నుకొనిరి. ఆమెండలమండలి తూర్పు భాగమునందు కార్యక్రమ వశమునందున్న కొంతమంది తరపున నొక అభ్యర్థి బయలుదేరుదు రని ఒక విలేఖరుడు తెలుపుచున్నాడు.

మెసపోటామియా నిధి.

అమెరికా ఫెయిబల్ గారి యభిప్రాయములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—అమెరికా ఫెయిబల్ గారి నిల్లు తెలుపుచున్నాడు. మున్నేను రాజుగారు వెర్సలీను సంధివర తుల కెన్నడును అంగీకరింపి యుండలేదు. పూర్వపు అట్టా యుద్ధము, అండ్లీ రాష్ట్రములను గూర్చి వాటిలో కొన్ని నియ మములు అందుకు వున్న నరకు వాటికి సమ్యక్తమిది యుండలేదు. ఆనియమములకు అట్లప్పు లే యాదర్శములతో మిత్రమండలి యుండలేదు. పోరాడండిగో ఆయాదర్శములు బడయకుండ వలెను. అట్లప్పులు గ్రేటుబ్రిటన్ సంరక్షకత్వమున కేమియు రావలసినది చెప్పెను. అండ్లీ ప్రభుత్వమువారు సమాధియును గావించుకొనక తేరకునో కాంటిని నెలకొల్పకుంట్ల నూడ పూచీవడవలసియు, గ్రేటుబ్రిటన్ తాలూకా రాజకీయ, ఆర్థిక కృత్యములకు భంగము గలుగనియట్లుండ నూడ వారు పూచీ వడవడక.

అట్టి యోర్నాలులు బ్రిటిషు ప్రజల కనుమలనుగూడె ఈసమస్యను తరిమివేరక గలవని అమెరికా ఫెయిబల్ గారు చెప్పుచున్నాడు. (గ్రేటుబ్రిటన్ వాదనములన్నియు నిందువలన చెల్లగలవనియు, ఇందులకు ప్రతికృతిగ బ్రిటిషువారు అర బ్బుల కట్టి విరాళము నియమకరము లేదనియు, మెసపోటా మియా సంపదలన్నిటిని రాకట్టుక తెట్టుకొని వారు కొంత ఋణము నిచ్చిన వాటననియు ఫెయిబల్ గారు చెప్పిరి.

జర్మనుల వలసదేశములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—ఆఫ్రికా ఖండమండలి జర్మను వలసదేశముల సంరక్షక నిబంధనలు ప్రకటింపవలెను. ఈరాష్ట్ర ము యూనియనులో చేరవలయునని యితరుల చెప్పెను. బలవం తయగు కార్యక్రమాలతో నెవరును పదిచేయక వలదనియు, ప్ర వాత్యూర్థ మట్లు చేయింపవలసి నచ్చునెడల పనివారికి తగి నంతరీతిని నియమయినదియు, స్వదేశీయులకు మెకము గలి గించు తదార్థముల నియమయినదియు, స్థానిక సంరక్షణ కార్య క్షమలకు తప్ప మరి దేనికిని స్వదేశీయులకు నైనకత్తి నియమ గదనియు, నైతిక వానిక దుర్గమముల నెవరును కట్టింపరా దనియు వానియందున్నది. కామెరా, నామాలకును, భూమి భ్యరేఖల దక్షిణమునందున్న కాంతిమహా సముద్రమందు పూర్వ ము జర్మనుల యాధీనమందుండిన ద్వీపములకును, న్యూగినియా కును ఈవరతులు వర్తించును.

తుర్కీ-నుల్తాను వదలబ్రష్టుడగుట

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—కాకొస్తాంటినోపిలు పురము నుండి లండనుకు వచ్చుచున్న తుర్కీ-సేనాపతియు రాజువారు లలో ఇబట్టు పొయ్యిగారు ఒకరుగ నుండుననియు ముఖ్యకట్టల మగు కాకొస్తాంటినోపిలునకు సామంత ప్రభుత్వములకును ఇందులకు సమాధానము, క్రతుత్వము మరింత పొచ్చించెద మని అంగోరా ప్రభుత్వమువారు చెప్పుచున్నాడు. వారు చేయవలసిన కార్యములలో తుర్కీ-నుల్తాను గారిని నింపవలసి నుండి తొలగించుట యొకటి యని అంగోరా ప్రభుత్వము వారు తెలుపుచున్నాడు.

తుర్కీ-మొదలగు తూర్పుదేశముల సమస్య

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—లండనులో జరుగజోవు తుర్కీ-మొదలగు తూర్పుదేశముల ప్రతినిధుల సభలనుయమున ముఖ్యముగ గమనింప దగునదియే మొకటిగలదు. గ్రీకు లండ ను నెరుగు సంధివరతుల ప్రకారము అన్నియోర్నాలులును జరగవలయునని చాలకట్టుదలగ నున్నట్లున్నది.

గ్రీకుభేదముల సభయందు యవస్థనించుచు కాలోగేనో పోలోను గారిని నిల్పిరి. పెద్దిను సంధివరతులతో నిర్ణయం యన సమాధిల కంటే ఎక్కువ భూమి నిర్మించుటకు గ్రీకు లంగీకరింపవలెను. వివిధక్షమల వాడుకలు తెలిపబడు, దాన్నిగ గారము ప్రభుత్వమువారి నీ నియమముల నిశేప ముగ జలకరముచున్నాడు.

రోము వార్తలందు నిల్పిరి. 70,000 మంది మైంట్ యతో గ్రీకులు తిన్న ఆసియాలో నూతనాకస్కండనము వారంబించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియచున్నది. వారి నెదిరించుటకు తురక్కులు నూడ ప్రజల ప్రయత్నముల నొనరించుచున్నాడు.

కన్స్టాంటినోపిలు వార్తలందు నిల్పిరి. తాము నూతన సంధి ప్రయత్నముల నొనరించుచున్నారనియు, అందువలన తుర్కీకి తీవ్రపూర్వకత్వము లభింపగలదనియు గ్రీకుతో మాతో స్నేహసంబంధముల నెప్పరచెదననియు అంతరిం గ్రికు వారు ఆక్రమణవాంఛను వీడవలెద రనియు ఆనటోలియనులకు తెలుపుచు మాస్తాఫాకేములుగా రొక ప్రకటన చేసిరి.

రోమునంతేనా; ఇటలీవారు తూర్పుదేశములో మరల కాంటిని నెలకొల్పుటకు ఇటలీవా రాకురక నెంచుచున్నారనియు, అంగోరా ప్రభుత్వమువారితో వీ నియమమై ప్రత్యక్షముగ ప్రత్యుత్తరముల నొనరించెద ననియు స్ఫూర్తిగారరు చేయటతో చెప్పిరి.

అమెరికా ఫసులుగారు అసమ్మతి చెబుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—మున్నేనుగారికి బ్రిటిషువారు పూర్వము చేసిన ప్రమాదములకు నితర్థముగా మెసపోటేమి యా, పాలెస్టీనా దేశముల వాక్రమించుట తమకత్తము లేదని అమెరికా ఫసలుగారు తమ అసమ్మతిని తెలిపిరి. అరబ్బులు స్వరాజ్యము స్థాపించుకొనుటకు బ్రిటిషువారు వారికి వలయు సహాయ మొసంగవలయునని, అమెరికాగారు కొరచున్నాడు.

లండను సభ.

లండను, ఫిబ్రవరి 7:—ప్రధాన మంత్రి, సెఫోలే, రెవీనులే, ఉస్మాను నెయూమిన్ లండను సభకు తుర్కీ ప్రతినిధులుగా నరుదొచెదరని కాంస్తాంటినోపిలు తంత్రివార్త తెలుపుచున్నది.

వివిధదేశముల సైనికుల సత్కరించుట.

పార్లమెంటు, ఫిబ్రవరి 9:—పాల్మో ఖదూనియను ప్రజల యభిప్రాయముల పరిశీలించునట్లు సభ సందేశము ద్వారా వివిధదేశ ముల సైనికులు తమ వేశములందు కట్టినూడ దని స్పష్టము తెదరకాన్స్టాంటినోపిలు తంత్రివార్తల వాసిమితి అభివార్తల ఆకృత్యము కల్పించినది బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నిహాయము తమ వేశములందు కట్టినూడ కట్టి యింకను లేదని స్పష్టముగా తెదరక సభవారు చెప్పిరి. వాని మతి ముఖ్యకార్యదర్శిగారు ఈ తీర్మానమున కనుమతి తెలుపవలయుచున్నాడు.

ఆఫ్రికా ఆర్థిక నిధి.

లండను, ఫిబ్రవరి 9:—ఆఫ్రికా వాక్రమము తాలూకు దొర్నాకస్టిని లెంజుమెటు కమిషనువారి సభలో కృత్యమయ్యెను. ఆఫ్రికా కలిగి 10,000 కోట్ల (రాసుల నికరము) కీమతనియున్నట్లు, నేనగా రాజ్యమందున్న జనుల తొల యొకటి 16000 కార్మికులు తిప్పులనియున్నట్లు వివరించుచున్నది. 1921 వ సం. సర్వత్ర అవ్యవహారములో 8 కోట్ల కోట్ల వాక్రము గన్పించుచున్నది. నీనిలు సర్వము ఉ ద్యోగియుల జీతముల మొత్తము ఆనాయములలో సగము సా మ్యము కలుపుచున్నది. 2-వ వరు మండి ప్రజలకు ప్రభుత్వమువారు పోషించుచున్నాడు.

మోమాన్యుల రాజీనామా

బ్రసేల్సు, ఫిబ్రవరి 9:—వాలిమితి కార్యనిర్వాహక సభ్యు లెంజుమెటు కమిషనులో గోనెనట్టు మోమాన్యుగారు అధ్యక్షక పదవి వలదొకటి నిచ్చి రాజీనామా నుసంపా దించుకొనిరి.

పాల్మో వ్యాంట్ కం విచారము గూర్చి ఒక నిత ఖరదు వ్యాసిన లేఖకు దెబలరి న్యూనువారు ప్రకటించినందు లకు వారివై తేనుగాగా కొద్దరింపానార మొనరించిన వారిని కీమేతదగు పనియు కేసుల వారు పదకు పదియు కింగ్సు తెలిపారు నిర్ణయించిరి.

Mining and Geology. Meeting of the Institute.

CALCUTTA, February 11.
At the annual meeting of the Mining and Geological Institute of India, Mr. G. Miller, the President, made an important speech.
Referring to strikes in the coalfields, he said:—The spreading of a dangerous propgands in the bazars and labour villages is the origin of the present discontent, and measures are necessary to counteract this movement. It is too late to take action when the whole industry of the country is paralysed for political ends, which is undoubtedly the goal aimed at.
He next said:—The inevitable result of the proposed mining legislation with reference to the employment of women and children underground will be an immediate reduction of the available mining labour, corresponding reduction of output and an increased mining cost, and they should adopt coal cutting and conveying machinery.
Referring to the recommendations of the Mining Committee, which are now under the consideration of the Government, Mr. Miller said that they involved principles which would not be accepted in any other private industry. He agreed with the recommendation regarding transport facilities. He said railway facilities had always played an important part in industrial development. It had been the nerve and muscle, and coal was the stimulating power behind it. It should be the policy of railways in their own interests not only to supply present requirements, but to provide for the future. There were large areas of coal lands still undeveloped, and only required railway facilities to make them productive. New industries had sprung up all around them. Large iron ore deposits probably unequalled in any other part of the world in magnitude and quality, were now being opened up, and they must be assured of an adequate and regular supply of necessary fuel. Large sums were involved in the construction of those new railways, and it was up to the Government in whose hands it was to provide funds and to insure that industrial development and enterprise was not stifled for want of them.
The country had a great future before it. Nature had gifted it most generously with mineral wealth, but it required capital to develop it, and to induce capital, whether Indian or British, it must be assured of industrial and political stability. It was the first duty of the Government to see that this was assured so far as it was in their power, and he appealed to all men, whether Indian or European, who had at heart the interest and welfare of this great country and millions of souls it contained to work together to this end. India had the seeds of prosperity in her, but it could only be cultivated by peace and good-will.

రౌ ద్రి సంగ్రహ మాఖ శు॥ ౫, శనివారము

స్వాతంత్ర్యము.

మంచెల్ల వెంకటపున్నయ్య శర్మగారు.

గీ. వనములందును పచ్చికబడుగులందు
ప్రవృత్తచేసికొనియు తుట్టిగూర్చు
గడ్డిపోచల గడుపారఁ గాఢజించి
నిర్మలాంబు పూరితములై నెగడునట్టి
కొలనులందఱి నీరముల్ శ్రోలింపఁజేయు
జింతనెగఁగక నిహరించు చిన్నిలేడి
భయదహామేఘ గర్జనల్ బర్జితము
విరహమునుకాచి భయచందజేయఁజేల
మూడువన్నెల మెకములతోడఁగూడి
నాటలాడెడి భాగ్యంబునాపఁజేల
విల్లునమ్ముల జేబూని విసినబీధి
సర్దునేయకదిరుగాడు శిబరవయము
గనిభయమునబరువెత్త బనుపఁజేల
పాప మాలేడి భాగ్యమాపాటి దయ్య
ఘనతనాదీంకఁగోర్కెయ్య గాంచదయ్య
నన్యలనుధిక్కరించుట లబ్ధయదయ్య
స్వేచ్ఛతనసా లిసామ్ముగా జిత్రమందు
దలచిగేరింతలాడు నీ తనయకట
యిన్నిగంచాల గల్గింపఁజేల నయ్య
ప్రకృతి నెల్లడదనరారు పనములును
నులభసాభ్యమై యొప్పెడిసద్భజలము
వసుమతియొసంగునా హారవస్తువులును
సహజమైయెదు గాన్పించు పాపువృత్తి
యివియె లోక కంటకములై యెనగఁకుండ
పరులు సహియింపరానివై పరగఁకుండ
కష్టములెల్ల మూలమై గ్రాలకుండఁ
యవని నపకీర్తిపాలయ యణగఁకుండ
తండ్రి! స్వాతంత్ర్యమునగుము ధర్మయనకు.

ఆమని.

మైనముపాటి హనుమంత రావు గారు.

మ. విరిసింగారమొనర్చి భూమిరుహ తన్వీపాలిక్యామానిపం
చిరవంకన్తుడుమిచ్చి మారుతునిబంచెన్ బాటఁగానాపనిన్
తరుణి! బోదములెమ్మ నాడెకద యభ్యుత్త త్వమందంచునా
స్మరుడనదేహిలైక నాయకుడు దాచానన్ బ్రబోధించెడికా
డు. సారహిమాంబు పూరముల జల్గ్రమలార్చి పయోదధూపనం
స్సార్మలం బొనర్చి ననకంజదళో జ్వలదోలికాంతర
స్సార్మనోజ్జ్వలమునక జయ్యన గాడుపుబిడ్డ నుంచియో
“శ్రీఘ్నరామలాలి”యని చెల్వగఁబాడిరి కారికాంగనల్.

గీ. జొందువల్లెలఁ బెద్దదండలుగాఁ గూర్చి
నిగనిండఁజుట్టిన చెలువుతోడ
మలయేళుకోనలో పలచందనపు జేట
మెయినిండఁగలదిన మెఱుంగుతోడ
పూ బోండ్లయెదలవై బొదలుమేల్ ముత్రైంపు
సరములనవరించు సొరుతోడ
నెలమావిది గురుటాకుల తోపులన్నియు
వలువగట్టిన వైభవంబుతోడఁ
దప్పటగుల నిడుచున్న తిలసి జంక
నెత్తిమద్దాడునట్టి వాహినులతోడ
కావ్యయుతమగు కారీరవల్లితోడ
గాడ్చుటట్లు పూదోటలోఁ గలసితిరిగ

ఆంధ్రవాజ్ఞయ చరిత్రము

ఆంధ్రకవులచరిత్రమును గురజాడ శ్రీరామ
మూర్తి పంతులుగారు కందుకూరి వీరేశలింగము
పంతులుగారు వ్రాసిరి. ప్రత్యేక కావ్యముల విమర్శ
నమును కవితాప్రాశస్త్యమునుచేసి వేదము వెంకట
రాయశాస్త్రి గారు రాయదుర్గం నరసయ్యశాస్త్రి
గారు రామలింగారెడ్డి గారు మేడేపల్లి వేంకట
రమణాచార్యులు గారు నాగపూడి కుప్పస్వా
మయ్య గారు శత్రుఘంటము వేంకటరంగ శాస్త్రి
గారు మున్నగు పండితులు వాజ్ఞయ చరి
త్రము సాధకులైరి. కాని సమగ్రమైన యాంధ్ర
వాజ్ఞయచరిత్రము వ్రాయుట కింతవర కెవరును
బూనుకొనియుండలేదు. కవుల చరిత్రలును భాషా
చరిత్రలును దేశచరిత్రలును లక్షణగ్రంథములును
వాజ్ఞయచరిత్రమునకు సంబంధమును గలిగియు
న్నను వాజ్ఞయచరిత్రలు గాజాలవు. వాజ్ఞయ
చరిత్రము ప్రజాజీవితమునందు భిన్న కాలములందు
భిన్నావస్థలందు గలిగిన పరివర్తనమును దాని
పరిణామమును బోధించుచుండును. వాజ్ఞయచరి
త్రము ప్రజల స్థూలస్వరూపనిర్ణయమునై కాక
సూక్ష్మకారణ స్వరూపముల నిర్ణయమును దెలుపు
చుండును కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారిగ్రంథ
పీఠికయందు వాజ్ఞయచరిత్రప్రయోజనము నిలులు
తెలిపిరి. “సంఘముయొక్క అంగములయు, వ్యాపా
రములయు తద్వికారములయు కారణముల నారసి,
మార్పు లన్నియు సహేతుకము లనియు, సహజము
లనియు నిర్ణయించి, వ్యప్తిసమిష్టులకు గల సం
బంధములను జూపి చరిత్రముయొక్క విశ్వమును
ప్రకటించుట వాజ్ఞయచారిత్రికుని కర్తవ్యము”
వంగూరి సుబ్బారావు గారు వాజ్ఞయ
చరిత్ర సిద్ధిపై తో వ్రాయ బ్రయత్నిం
చిన విధమున గ్రంథావలోకనము వ్యక్తము
అగుచున్నది. భరతవర్షచరిత్రమునందు ఆంధ్రుల
చరిత్ర మొకపర్వముగ నుండగలదు. ఆంధ్రుల
స్థితిగతులు ౨౩ వందల ఏండ్లు మార్పులను జెంది
నను నిలిచియున్నవి. ఈ కాలమునందు సంఘము
నందును భావములందును భాషయందును గలిగిన
వృద్ధిక్షయములను సహేతుకముగ నిర్ణయించి
పరిణామఫలమును వాజ్ఞయచరిత్ర విశేషము
చేయును. ఇది గహనకార్యమయినను వంగూరి
సుబ్బారావు గారు ఖండనమండనములకు జంకక
ఆంధ్రవాజ్ఞయచరిత్రను వ్రాసి ఆంధ్రలోకమునకు
మంచి మేలును చేసిరి.

ఈ గ్రంథమునందు రెండుభాగములు గలవు.
ప్రథమభాగ మపూర్వసిద్ధాంతములతో నిండి
యున్నది. ఆంధ్రులార్యులార్యద్రవిడుల యను విష
యము విపులముగ జర్పింపబడినది. ఆంధ్రభాష
ప్రాకృతభాషయో ప్రాకృతజనితయో యనియును
ద్రావిడభాష కాదనియును యుక్తియుక్తముగ
నిర్ణయింపబడినది. వాజ్ఞయనామము కావ్యజాల
మునకే చెల్లుననియును కావ్యముల కన్యోన్య

* వంగూరి సుబ్బారావుగారు, సం ౭ తంబుకెట్టిబిధి
మద్రాసు. కల రూ ౧-౦-౦

సంబంధ మెడతెగక నుండుననియును నిర్ణయింప
బడినది. మఠముల్లకు వాజ్ఞయవికాసమునకు గల
సంబంధము రాజులకు వాజ్ఞయవృద్ధికి గల సంబం
ధము చర్చించి నిర్ణయింపబడినది. బ్రాహ్మణ
మతాభిమానులు జైన సాంప్రదాయపర మైన
ప్రాచీనాంధ్రవాజ్ఞయమును నిర్మూలము చేసిన
విధము విపులముగ జర్పింపబడినది. అలభ్యకావ్య
ములు నాశనకారణములు చర్చింపబడినవి. ప్రా
చీనవాజ్ఞయనాశనకారణముల గ్రంథకర్తయిటులు
వర్ణించెను.

“ఈమనపూర్వవాజ్ఞయము నాశనమగుటకు మఠజైరధ్య
ములకంటె, మహమ్మదీయులకంటె నజ్ఞానులకంటె నధికముగ
మన భారతభాగవతరామాయణములే కారణ మని తోచుచు
న్నది..... ఈ భారతభాగవతరామాయణము లాంధ్రములో
నికవచ్చి మనదేశమునం దార్జ్యమతవ్యాప్తి సొనర్చి మహోప
కార మొనర్చిన మాట సత్యమే. కాని, ప్రాచీనభాషకుఁ,
బూర్వవాజ్ఞయమునకు, దేశీయసంప్రదాయములకు నిగ్రంథ
ము లొనర్చిన యపకారము వర్ణింపరానిది..... ఇరుగుపొరుగు
జాతాంజ్ఞులువిరుదముచే వేలాడ్చి గుట్టపుబండ్లవై దిరుగు
చుండఁ జేలుగుపండితుడు కాని కవి కాని యెంతకాలము కడుపు
మండుచుండ నోట వ్రేలుంచుకొని మిడుతుండగలడు? మన
గ్రహచారము కాని మనవ్యవహారములు మనభాషలో మన
యుద్యోగులే చక్క పెట్టుకొనరాదు?

ఈ భాగము వివాదాస్పదమైనను సూతన
యోజనలతో నిండియున్నది. కాని “అవి మొత్త
ముమీద వెట్టియూహలకు జేరినవిగాక విమ
ర్శనాపద్ధతి ననుసరించిన దృఢసత్త్వములుగా
నున్నవి సుబ్బారావుగారు సూతనయోజనముల
ప్రయోగించి క్లిష్టార్థములకు నన్వయము నదృఢ
భంగి కల్పించియున్నారు” అని పీఠికయందు రామ
లింగారెడ్డిగారు వ్రాసిన యంశములకు విమర్శకులు
గమనించిన, నాంధ్రవాజ్ఞయపరిశోధనసరళమార్గ
మున వికసింపగలదు.

రెండవ భాగమునందు వాజ్ఞయవికాసదశలు
ప్రతికూలానుకూలసాధనములు చక్కగ విమర్శింప
బడినవి. ఆంధ్రవాజ్ఞయ చరిత్రయందు ప్రథమదశ
యజ్ఞాతముగ నున్నది. వదునెకండవ శతాబ్దారం
భమునందు రచించిన మహాభారతము మనకు
సామాన్యముగ నాద్యగ్రంథముగ నున్నది. ఆద్య
దశయందలి వాజ్ఞయస్వరూపమును నాశన
కారణములను నిర్ణయించుటకు సుబ్బారావు
గారు ప్రయత్నించిరి. జైనులు బౌద్ధులు వారి మఠ
సిద్ధాంతములను ప్రాకృతభాషలద్వారా ప్రజల
యందు వ్యాపింపజేయుచుండిరి. బ్రాహ్మణసిద్ధాం
తములకును బౌద్ధసిద్ధాంత! లకును పండితబృంద
మునందే కాక పామరబృందమునంద సంత
తిము సంరంభము బయలుదేరినది. ప్రజల్లికాల
మునందువలె నాకాలము నందును జనసామాన్య
మునందు విజ్ఞానవ్యాపనావశ్యకతను గ్రహించిరి.
ప్రథమమున ప్రజారంజకములైన పురాణములను
తెలిగించిరి. “బ్రాహ్మణమతవిద్య వ్యాప్తిలోనికిఁ
దెచ్చుటకుఁ బూనుకొనినవారిలో నన్నయ ప్రథ
ముడు. జైనుడగు నధర్మణుని భారతమును నన్న
యనాశన మొనర్చెననుకథ యాసిద్ధాంతముచేల
మగుచున్నది.” అని సుబ్బారావుగారు వ్రాసిన భా

వము లిందులకు నిదర్శనముగ నున్నది. రాజరాజ కాలమునకు జై నవాధ్యమతములు సంకరము లై ఊచించియుండును. ప్రజలయందు భాగవతధర్మా భిమానమును వ్యాపింపజేయుట కార్యసంప్ర దాయగ్రంథములను పండితు లాంధ్రీకరించుటకు బూనుకొనిరి. పండితులు వ్యాప్తముగనున్న యార్యవిజ్ఞానవ్యాపనమునకు బూనుకొనుటయును సహజము నుకరము. తిక్కన యాంధ్రవాఙ్మయ మునకు బ్రాణప్రతిష్ఠను జేసి భాషామాధుర్య సౌందర్యములను వ్యక్తముచేసెను. తిక్కనమార్గ ము ననుసరించి పలువురుకవులు వివిధపురాణముల నాంధ్రీకరించిరి. ఈ యాంధ్రీకరణము నందును కవు లాంధ్రప్రజాహృదయమును మధురభాషా ముఖమున వ్యక్తముచేసిరి. పదునైదవ శతాబ్దము నకు పురాణయుగము పోయి ప్రబంధయుగ మా రంభమైనది. ఆంధ్రవాఙ్మయప్రతిభకును నిరసన మునకును ప్రబంధములు ప్రమాణములు. పెద్దనా దులహస్తములందు స్వతంత్రరచనలకు బ్రమాణము లైన ప్రబంధములు సామాన్యకవులహస్త ములందు మాయాకృతులుగ బరిణమించినవి.

“తెలుగుకవులు చంపూమార్గమున కేరయ యత్నము జాజ్ఞయమును వ్రాసియున్నారు. తెలుగుప్రబంధము తెలుగు కవుల ప్రత్యేకతన నూచించుచున్నది. ప్రబంధయుగము ధన్య యుగము. కొన్నిదినములకు ప్రబంధమును వ్రాసిన కవి నా మమున కర్హుడుకాకాలెను. దీనినిబట్టి మనవారు స్వరూపము నందు జంపుచుండు బ్రీతిని కాపియున్నా రనవచ్చును.

అను భావము లాంధ్రవాఙ్మయచరిత్రము నందు పూర్వపరవాఙ్మయచరిత్రమునకు సంబం ధమును దెలుపుచున్నవి. ఆంధ్రీకవులు వారికావ్య ములందు సహజమైన ద్విపదరచనను బరిత్యజించి చంపూరచనకు బూనుకొనుటకు గల కారణములు విపులముగ సూచించబడినవి.

ఆంధ్రవాఙ్మయమునందు శతకవాఙ్మయము గేయవాఙ్మయము ఊద్రవాఙ్మయముగ బరిగణింప బడినను నిఊద్రకావ్యములందు ఆంధ్రవాఙ్మయ హృదయము సువ్యక్తమగుచున్నది. వేమనశత కము మువ్వగోపాలపదములు త్యాగరాయకృ తులు జంగముపాటలు భావములందును స్వరూప మునందును రసమునందును నాంధ్రహృదయమును సువ్యక్తము చేయుచున్నవి.

ఆంధ్రవాఙ్మయ చరిత్రకథనమునందు దింతవర కును బ్రకటితమైన భావములను క్రోడీకరించినచు గ్రముగ సమన్వయముచేయుటకు సుబ్బారావు గారు చేసినప్రయత్నము శ్లాఘ్యముగ నున్నది. గ్రంథకర్త సిద్ధాంతములు సకలజనులకు సమ్యక్ ములు గాకపోయినను వాఙ్మయచరిత్ర నిర్మాణ మున కవసరమైన రాజమార్గగమనమునకు సాధన ములు గ్రంథమునందు గలవు. ఆంధ్రలోక మీ సాధనములను గైకొని యాంధ్రవాఙ్మయహృదయ మును సందర్శించి యానందించుట సంభావ్య ముగ నుండును. సుబ్బారావుగారికి శ్రీ చేలికాని లచ్చారావుగారు గ్రంథముద్రణమునందును పోషణమునందును చేసిన సహాయము సంప్రదనీయము.

సుబ్బారావు గారు వాఙ్మయస్వరూపపరిణా మమునందు జూపిన లక్ష్యమునే స్వభావపరిణామ మునందు సయితమును జూపిన ప్రయోజనము వర్ణిల్లియుండును. నానావిధములైన వాఙ్మయము లను యుగభావధర్మమున కనురూపములుగ సమన్వయమును జేసినపుడు ప్రజాహృదయము వాఙ్మయమునందు ప్రతిబింబిత మగుచుం డును. ఆంధ్రప్రజాహృదయమునందు భిన్నయుగ ములందు గలిగిన యుత్తేజావనములను వాఙ్మయనిర్మాత లనంతముఖముల సంకీర్తనము చేయుచు హృదయ స్వరూప స్వభావములను వ్యక్తము చేసియుండిరి. తిక్కనవంటి మహాను

భావులు రసాత్మసందర్శనమునం దానందమును బ్రదర్శించిరి. పోతనవంటి భాగవతోత్తములు రస భావసందర్శనమునందు బ్రహ్మానందమును గనబఱచిరి. నూరనార్యునివంటి కవివర్యులు రసస్వరూప సందర్శనమునందు పరమానందమును జూపిరి. ఖండములైన కావ్యకుసుమముల కఖండమైన రససూత్రము దేశకాలపాతాతీతమైన యొక్కమును గలుగజేసి రసాత్మ భావస్వరూపములను వ్యక్తము చేయుచుండును. ప్రజాహృదయసంజాతమైన యఖండరసానుభూతిని పండితులు వాఙ్మయ నిర్మాణములందు జూచుచుండును. సుబ్బారావు గారు ద్వితీయముద్రణమునం దీపరమప్రయోజన మును సాధించుటకు బ్రయత్నించి వాఙ్మయచరి త్రోపయోగమును వికసింపజేయుచు రని నమ్ముచున్నాము.

అద్యతనభూతకాలము

సాహిత్య సరస్వతి నారాయణశర్మగారు సారస్వతీకావ్య వ్యాకరణము శీత్రతుల్యము. అది ప్రాచీన కావ్యాధారమై యున్నది. ఇట్లునుచే శబ్దకాస నుల దూఱుట కాదు. ఎట్టిస్వచ్ఛందభావ యందైననువివిధ భాషా సాంప్రదాయముల కనుక యవి వచ్చి పోవు. ఇట్టి గోష్ఠీవలసలపంచమనందలి కావ్యరచనాశక్తులు భావయం దావిర్భవించుటకు తటస్థించును. కాన నది నిజులత్వమును, నైజమహత్వమున విశ్వవిజయమును పొందగలుగును. ఆంధ్ర భాష యాశక్తినిదేశచిత్రాబ్జమునకంటె బుట్టి కలిగియుండుట విస్మయమైన యంశము గదా! ఈ పెద్దభాషకు బాల ప్రాధనులభావ్యాకృతులు ప్రస్తుతపుకల్పకావనములు. ఇవి లక్ష్య గ్రంథములు. వ్యాకరణాంగములందు వోక్కుండగు క్రియాసం బంధిప్రసంగ మిచ్చుట జేయుచున్నాడను. “దీపములాటి పోయినది” అను నీసామాన్యవాక్యమునని క్రియాబహుత్వము అసాధువు కదా! గ్రంథకర్తలు సాధారణముగ నీ యద్దంకిని బదులుచున్నారు. మఱి యనేకు లిట్లు గ్రంథములందు ప్రయోగించుచున్నవారు. కావున దీని నిచట వికరింప గడంకు చున్నాడను.

“దీపములాటిపోయినది” అను నీసామాన్యవాక్యమున కర్త జడవాచకము బహువచనము. క్రియయు బహువచనమే. నూ.తిర్వగ్గడేవు కర్తృత్వ బహువచనం దై, కవచన మేక స్యాహ్మ్యతే తద్ధర్మచ, ఆంధ్రకామది. నూ: తిర్వగ్గడేబులు వాచ్యంబులగునపుడు లిట్లాట్టుల ప్రథమబహువచనం చేకవ చనం బగు. బాలవాక్యకరణము, శబ్దకాసన లట్లు నూత్రిక రించుకరన మీడివాక్యము సాధువు కానట్లు లేలుచున్నది. అది యట్లుండెను. భూతకాల మన పెట్టికో చర్చింతము. నూ: భూతక్రియావృత్తి యగు భాతువునకు లిద్వర్ణంబగు భూతంబునా, విద్యమానధ్వంస ప్రతియోగి యనిబాలవాక్యక రణము తెనుగు భాతువు లన్నియు ఈకారాంతములు. భూ తశబ్దము జరగిపోవుట యను నర్థ మిచ్చుచున్నందున విద్యమా నధ్వంస ప్రతియోగియగుటచే ముందునుండి వెనుకకు లేక పోవునది యని స్పష్టపడుచున్నందున భూతకాలము సంపూ ర్ణముగ ముగిసినకాలము అగుచున్నది. కావున భాతువులకు, ఇచ్చనచ్చిచ్చిపో భూతము నివృత్తమగుచున్నది. ఉదా: ఇచ్చు + ఇ-ఇచ్చి. ఇచ్చు + ఇన=ఇచ్చినఈరెండురూపములు సంజ్ఞిద్వంద్వ (మహా) వాక్యంబులయందు సమాప్తార్థంబున బ్రయోగింపబడవు. కారణము “ఇచ్చిన” యనునదిసంపూ ర్ణభూతధర్మమును జూపక భావిని నవహృతముచేసి యుండు. ప్రముఖులు నిశ్చయించియున్నవారు. ఇచ్చినయనునది నామా కాంక్షాసమాపకము. కావున విశేష్యమునుగోరుచు ఇచ్చినవి యని యైనది. ఈ ఇచ్చినవి యనునది వాక్యమున అవులు పా లిచ్చినవి. దీపము లాచిపోయినవి యని యగును. వత్స్యమాణ విధానమున నేర్పడిన ఇచ్చినవి యను సమాప్తక్రియను మఱి విధముగ మాట్య ననవసరములేదుకదా! కాని, అవులు పాలిచ్చి నవి యను నీవాక్యమున క్రియయొక్క ప్రథమబహువచనము తిర్వగ్గడనూత్రిమున నిరోధించుచున్నది. అట్టి నిరోధమునకు లోబడియుండవలసినది భూతకాలమా? కాదా! యనుసందేహ మిచట దీరవలసి యున్నది. చూడుడు. ఉండు (భాతువు) భూతకాలము, ఈ ఉండిని ఉండిని మఉండిని ఉండిరి ప్ర.

ఉండెను ఉండిరి అను. మనాతి. ఉండెను. అను. ఉండెను- మఱియు నది మఱియొకవదాన్యమును గోరుచుండును. ఈ ఇచ్చినవాడు=ఇచ్చినవాడు. బ. న. ఇచ్చినవారు. న. లిం. ఇచ్చిన X అది-ఇచ్చినది. ఇచ్చినయది. లేక ఇచ్చినవి యనియు నగును. ఏవార్థకస్య సమ్మేషనస్య చాతో న సర్వత్ర. శ్రీ వాచకసమనామ్నాకవిత్తయక్యతో న ద్విత్వతే సంధిఃఅని మరీకారకా వచనరీతిని బూర్వోక్తోదాహరణము ఇచ్చినవి నిర్ధించినది. ఇచ్చిన’ యనునదిఇచ్చుభాతువునకు ఇనాస్తవిశేషణము చేయుటచే “ఇచ్చిన” యని యేర్పడుచున్నది. అందు నకు నూ: భాతువునకు ఇనచేర్చినభూతాకృతిశేషణ మగు ను. దీనికి నామాకాంక్షాసమాపక ముగయు గ్రియాజన్యవిశేషణమనియు నానుద్విత్తయముచెల్లునని శేషయ్యు వెంకయ్యు మీరిది యుదాహరణములవలన భూతకాలము స్వకీయ పూర్వకదెలుపుచున్నది. కావున దీని బట్టియే తిర్వగ్గడనూత్రిము సాధింపబడెను. ఇంకోక యుదాహరణమును జూడుడు. ఉండినానుఉండినాము. ఉండినావు ఉండినారు ఉండినాడు ఉండినారు ఉండినది ఉండినవి.

దీనివలన ఉండినవి యను రూప మేర్పడినది. ‘అను వాద్యాచకంబులకు, ది-వి-వర్ణకములు పరము లగుచో నాగ మంబును మధ్యమపురుషైకవచన ప్రత్యయమునకు వికల్పంబుగ లోపంబు జూపట్టెను. అను నూత్రిమువలన నేర్పడిన ఉండినవి యను రూపము సాధువైయున్నది. తిర్వగ్గడములు వాచ్య ములుగ నున్న వాక్యములలోను ఉండినవియు దానితోడి క్రియలును అట్టి రూపములతోడనే ప్రయోగింపబడవచ్చును. అట్లు వలనపడుచున్నది. కాని మీరిది ‘ఉండిన’ అనుదాని యు, రెండవదానిలోని ఉండినవి యనుదానియు కాలమునక దారితమ్య మున్నది. మొదటిది సంపూర్ణభూతముగ దెలు పుచున్నది. రెండవది సంపూర్ణభూతము కాదు. ఇట్టివానికి భూతక్రియారూపాస్తరము లని లక్షణగ్రంథములు వివక్షించు చున్నవి. ఎట్లనిన;—“నండిన” ఇది దానియ్యమును వివరింపక అవి చేర్చబడి “నండినవి” యయినమామకార్థ మిచ్చుచున్నది. ఇట్టి సమాపకములు భూతకాలముగో నివియైనను వాని సరి యగు కాల మిది యని నిశ్చయించుటకు గానునైయోకరణులు భూతక్రియా రూపాస్తరము లని వ్రాసియున్నాడు. కావున మనకు గొంతమార్గము ఊహా గోడర చుగుచున్న యది. “మున్ను గ్రంథముండెను లుదయించెను. ఇప్పుడిప్పుడు కొన్నిగ్రంథముందెరులు బంధయించినవి.” అను నీ రెండు వాక్య ములును సమాపకక్రియార్థము లయ్యును. దాత్వీయమునక దారితమ్యము చూపెట్టకమానవుగదా! మొదటివానికి ను స్వరూప సమాపకము గావునక గాలాతీతముం దెలిపి తిశ్యహృత్రమునకు బాత్రమై యున్నది. రెండవదానిలోని యసమాపకము మీడివికరింపబడినట్లు సమాపకముగముఱి యనతికాలాతీతముం దెలిపి యొకింతకర్తమాననీతి ననుగమించుచున్నది. అట్టి భూ తద్యోతకరూపముల అద్యతనభూత మని సమర్థింపక బడి నరీతి సెప్పుకొనుట లెస్స. లేనిచో రచనయందు దిట్టి (నండి నవి) అద్యతన భూతార్థరూపములు కురూపములబొందును. అట్టివోగవికి నాయాకాలావస్థల బ్రదర్శించుట నుసాధ్యము కానేరదు. ‘నిగంతుకా: కవయ:’ అను యుక్తిని సంధించుట సమంజసము కాదు. కావున ద్విత్వగ్యాచ్యంబు లైన వాక్యము లలో నద్యతన భూతకాలక్రియలకు ప్రథమబహువచన ముపయోగించుకొనుపద్ధతి సాధువైయున్నది. కవిచేయు కబ్బు మున మానవులకు బురుషార్థము వచ్చును. ఈ కబ్బుము భాషా హస్తముల బెరుంగును. ‘సిద్ధిగో కాద్వ్యా’యను ప్రమాణరచ నానుసారము భాష జనవ్యవహారమునక గాంతి మంతంబ గును. మఱియు నభ్యుదయముబొందును. కావున నద్యతనభూ తముగల లక్ష్యములు కాత్మసిద్ధము లగు గాక!

క వి చా డ వు.

[మ. శ్రీకృష్ణమూర్తిగారు]

ఈకవి రచించిన “కవిచాడవ్వుకళా” అను గ్రంథ కథనమంతటను ఈకవి గురించి ఈ క్రింది విషయములు తెలిసి కొనవచ్చును. కృష్ణకరుం దక్కడక్కడ కొన్ని బూతుకవిత్వ ములు గలవు. దీని వ్రాయుటకు ఇట్లు సమాధానము కవిరూపవ్యక్తిగతముగాను.

- క. “నీకుల కేమి యొకింతో, బూతాడక నవ్వు పుట్టెను.....
- క. బూతులు కొన్నిటి, గొన్నిట నికులు చెప్పితిని. బుధులు నీకులు, భూత్రుల బూతులు మెచ్చండగు నతి కాకులమతి.....
- కాని కతకచం దాబూతులే ప్రామాఖ్యను వహించు చున్నవని చెప్పవచ్చును. కవి దీనివలన నీజనుగ ‘హాస్యకవికాణి’ అను నుండిరియె లెదు.
- శ్రీ. రాజగోపాలాని ఈ దశరంపు నాకు హాస్యకవికాణి, గానవిద్యాపరిణా కాగ నుండిరియె లెదు.

ఈ కథనమున కది 'సాక్షి' అనునామము ప్రకటన చేయుగానకావలసివచ్చును గూడ ననియు తెలియవచ్చుచున్నది. (అది వాస్తవమునను సమీక్షించుచున్న "వందల రుప్రకారము" అను నామమున నీటిని యింటికి 'వందల రుప్రకారము' అని చెప్పవచ్చును. ఈ కథనము ప్రకటనచేయువాని యగు శ్రీ గోపాలస్వామివారికి అంతరేపకమునందలి కథనము.

క. శ్రీశతీ పుణ్యరీతి
గోపాలాదు నదయదగుచు తంతిగురులం
గూపాదీనముల ముచ్చుకు
నాపాదును తంతరపు కవిచాడన్నా.

క. ఉండగ నిచ్చునీతి
పాండవకథలునిమిది కక్షలు గోపా
అందగు ప్రకటనానుద

ఇట్లు చెప్పుటకున ప్రకటనకును ఈకవి సహజమని తెలియుచున్నది. "వందల రుప్రకారము" అని చెప్పవచ్చును. "వందల రుప్రకారము" అని చెప్పవచ్చును. "వందల రుప్రకారము" అని చెప్పవచ్చును.

"మాటలు వన వియోగిని" "క. దొరయంత ప్రాధుడై
నకు నరకు నియోగిలేక నుభూదేవయా" అని చెప్పుటకున
యితడు నియోగిరావైనాడనియు, రాజకూటునికూడా
తీరనేరై (అనినందలి) పుటలే నిట్లు వ్రాసి ననియు తెలియు
చున్నది.

క. నరకదుర్గ, నరకావల
తరుణులయెడ, భుక్తులకేళి, నాక విదేశం
దొండగ నరకు సాక్షి

క. నరకావల.....

క. లేరా రాజులు భూమిని
వారల నేక దేవతా? నరకై భవముల నీ
నే రాజపు నీతికి నిను

మా రాజులు నే నీతిని మట్టునంతా

అని "వందల రుప్రకారము" మరొక స్త్రీ పాత్రలో కొక
జాన చెప్పుచున్నట్లును ఈకవికథనము కవి రాజుల లోభి
యొకరిని సహజము కాదనియు తీర్పుచున్నాడు. మఱియు
అయ్యెడలన్న కవికథనము పాద తీర్పుచున్నాడు, ఇట్లంద
లేదని అనిమిత తీర్పుచే కొకడు గానోడు?

క. నీతి కునది మట్టుడగ

వారిజపు నీతివాని నీతివా? తంజా

పురి కప్పు నాధరామని

గా రెండు.....

అని చెప్పుటలో తంజాపురి కప్పునాధరామో లేక
రాజుడై నాకయో గానయ్యెను. "మీ నామము మొక
మాటికి" "ఇట్లుగ ఇప్పించుట అయ్యెనే గాక మీ నామము
మొకే" అని తంజా పాత్రలోను మఱియున్నాడు. రాజు
కొంతకడ నున్నట్లుగాని అనియు, ఇక్కడ కొంత దూరము
లేదుమా. మఱియో పాత్రలోను పుల్లరాజున అనుభవ
ననియు వానినాట విని ఈ రాజు ఇక్కడెని నెట్లయి చదివె
ననియు తెలియుచున్నది. "వందల రుప్రకారము" అనుచకంబంబు
కొంతకు "నిద్రాపుకొని చాతగ దిద్దు కనగాడు" "మొకటి
మెరి నాకె మొకటిగా వాడె (అని) వదానము" "చాత
కలో కొంతకులూ మొకడుమొకడు కలయినాడను"

క. కవికథనమునందలి

కవికథనమునందలి మొదటి పాదము

కవికథనమునందలి మొదటి పాదము

కవికథనమునందలి మొదటి పాదము

కవికథనమునందలి మొదటి పాదము

కవికథనమునందలి మొదటి పాదము

కవికథనమునందలి మొదటి పాదము

కవికథనమునందలి మొదటి పాదము

అని చెప్పుటలో మొదటి పాదము అనుభవము
చున్నది. మఱియు ఈకవి కొంతకడల కప్పు గానించు
నట్టి. "చాతకావల నందెట్లు పాత్రలు రాజులకు" వాడు
అచేనామమునందు.

ఇట్లు అతని కైవసమున చేదకమున కప్పు
తీరమున రాజునామము లేకుంటుండు అయ్యెను మున్నది.
క. "చాతకావల" యనునామమునందు

వాదోకేతన దీప్తికావల

చలవట్టు మందగ్గ వాడిని వివరిస్తే

వాదోకేతన దీప్తికావల

కాకను?

"నామమునై తన్ను కందమాడని దొరతో

నయలు నే చేదలు మనవి" అని తంజాపురి అభావే

కవికథనమునందు

క. దొరకడ వెదకు చరచరి

నరులకి రియమచేయ న్నామము భరలో

వారిజానన మతి ప్రకటన

గదాను.....

అని గూడ నున్నట్లు తెలియవచ్చును.

జంఘాలకావ్రీ వ్రాసిన లేఖను జదివెదను.

"సాక్షి—జంఘాలకావ్రీ నరుసాక్షరములు. ఈయంగ
గొందలు విద్యార్థులు నేను జంఘాలకావ్రీని యెఱిగి నా
బసకువచ్చి తమ విద్యార్థి సంఘమున నుపన్యసింపుమని నన్ను
జలాత్కారమున బాతకాలకు లాగుకొని పోయిరి. ఏమి
యమునూర్చి యుపన్యసింపవలయు నని నేను వారి ననుగ
మి యిచ్చుచు వచ్చిన యంత మేదైనను మాకు సమ్మతమే.
మి యుపన్యసములు సారస్వతానుబంధమున జదివి
యానందించుటయే కాని మిరుపన్యసింపందగా విను భాగ్యము
లభింపలేదు. ఆకొంత దీర్ఘవలయునని మేము కోసమున్నా"
మనిరి. అంత నే నిట్లు చెప్పితిని.

"సోదరులారా! నేను గొంతకాలము క్రిందకు నొక
యాంక్షకు గ్రంథమును జదివెతిని. వానిలోని ముఖ్యంశముల
తెప్పెదను. ఆ గ్రంథసార మేదనగా— ఓ! అద్భుతవృత్తి-
అతాకిక క్తి— అట్టి యాడు వామెకుఁ బూర్వమునగా
ని యామెకుఁ బరమమునగాని యున్నట్లు వివరము. భూమిలో
నెక్కడ నేమియున్నదో దృష్టి సాధ్యముననే యామె
చెప్పగలదు. ఆమె నేత్రములు మన నేత్రములవలెనే యుం
డును. కాని యాదృష్టినికేత్రమో చెప్ప నలవికాదు. తలచె
నైన నలవికాదు. ఆమె (సోదరులు) దేశమందు చెడుకుదల
సంకల్పముల క్రిందట జన్మించెను. భూమిలో నేవారలో
గంధకమున్నదో— యేవారలో గాంచమున్నదో— యే యరలో
నీరున్నదో— యే యరలో నిప్పున్నదో— యే తెరలో మనిషిగ్ధుని
యో— యే తెరలో మానికగనియో— యామె యిట్లే కవిత్వం
గలదు. సర్వవదాన్యు లామె సహస్రాలసిసంకాళ మగు
దృష్టికి వారి యాయవలసివడే. మరువ్యక్తరములకు దునివోక
జాచి మౌనమునోకముగాని యరల నడుచుచున్న తంజాపులు
సరిగ నామమున్నదో లేక, పితృకోశు యథావిధిగఁ బ్రత్య
క్షమను వెలిగింపుచున్నదో లేక— మెదటిలో గణితకావ్రీ
పాండిత్య మిచ్చు నరముల కూడిక యెట్లున్నదో— కవిత్వా ప్రతి
భ నిచ్చు నరముల కూడిక యెట్లున్నదో— పెద్దప్రేవుల చిన్న
ప్రేవుల నడుమనుండు (అపెదేవు)లో బుట్టిన మరుపు
వెనకగింజంత యున్నదో— వేలపుగింజంత యున్నదో— గర్భవతి
కడుపులోనిదిదై ముక్కు పాదగో పాదీయో మువలెగ నామె
చెప్పగలదు. (ఎప్పుడో) ఆమె కనులెప్పుడొది కెండుకముట్టు
దిగదుమపు. పాతాళగంగ యేథలమునఁ ద్రవ్వనఁ బనునో
యామెనలన (సోదరులు) దేశపు రాజు తెలిపికొని, యామె
చెప్పిన యంశము పరిపూర్ణముగా నిదగ్ధమైన పిచ్చుట
నామెకు గొప్ప పాఠోపేక మిచ్చి యనేకవిధముల నామెకు
సన్మానించెను. వింత లేదనఁ జెప్పవలసిన దినమున నామె
యుపసించును. అట్లొది బాధ యక్షి క్తి ప్రకటనమున
కథ్యంతరమగు నని కావోలు నామె యట్టి నియమమును
చేసికొనెను.

"అకాలమందలి కారకావ్రీ— మనకావ్రీ—
ప్రకృతికావ్రీ— మహా వేదాంత లండలు గూడ లోకా
తీతమగు నామె ప్రజలను గాంచి గ్రుడ్డు మినుకరింపుకొని,
గ్రుక్కి— ముంగి, కన్నులు తేలవైచి, చేతులు వెలికిలవైచి—
చెద వులు విరిచి, మె మెక్కి— మె మెక్కి యనఁ బోయి
యూ ర కుం డి రి. కాని, యదియే మో యది
యేమో యనిగుఱికిఁ బరునాలుగు బారలదూరమందైనను గొట్ట
తేకపోయిరి. మనుష్యబుద్ధికి లొంగని, కావ్రీముక్తిందికిరాని
స్వభావమున కడుకని, కనులుమాడని, చెవులువిని, యీప్రజ
యేమో? ఏమియుండోపక యాకాలపు కావ్రీముక్తి క్రీస్తుపుట్టు
టకు పూర్వమందలి యననాదిదేశ వేదాంత లిందునుగూర్చి
యేమైనఁ జెప్పరేమో చూతమని పూర్వగ్రంథము లన్నియుఁ
బంపవారంభించిరి. (క్లేబ్) క్రీస్తుగఁగ (ఆరిస్టోటలు) అనునతఁ
డు (అందు చెప్ప) నుండి యుద్ధాంతరమునఁ దేబడిన ఖైసీలలో
నొకడు మిగులదీక్ష సరి యట్టలలోనుండిగాని బల్లలోనుండి
గాని సునాయాసముగఁ జూడగలఁడని యేదియోసందేహ
మున వ్రాసెను. ఆ వ్రాతఁజూచి యా కావ్రీకోభకు లందఱు
చంఠలుగొట్టుకొని— తుంటుబయలొని కెప్పుడునిరి. ఈ ప్రకృతి
విరుద్ధతకేమి కారణమో— ఆతఁడతప్పక వ్రాయగలఁడని వారం
దఱును మహాత్మాకామునఁ బ్రసాదించిరి. ఆవ్రేన(ఆరిస్టోటలు)

గూడ నేమియునాని యందలేదు. సర్వవదాన్యు జనసాము
చాయక శేషమీ సహజుడని చెప్పబడిన (ఆరిస్టోటలు) గూడ
నీ విషయమున నజ్ఞుడై మూఁగయై నుండెను. సాహాయనకు
భారాను తెలియనప్పుడు పీర్లకుఁ దెలియునా? (ఆరిస్టోటలు)
వ్రాతనలన నొకవింతకు చెందవంత లోడయినది. ఆవింతకు
టిదే యివింత. యీ వింతమిటిదే యివింత. మొత్తమునఁగ
నిట్టిప్రకృతులు లోకవిరుద్ధములు. స్వభావ వ్యతిరేకములు. ప్ర
కృతికఁ బుట్టినదయ్యునుప్రకృతికావ్రీ ప్రవీణులును పరి
పూర్ణ నాగరకులగు సాక్షాత్కృత యిట్టి వివరీతము సకారణ
ముగా సమర్థింప లేనప్పు డొక నెవ్వరు సమర్థులు? ఇంకను
గొన్ని కథాబలులు గడచినవిట్లు, కావ్రీకు పరిశ్రమము
మతంత పూర్ణముగా వికసించినవిట్లు, ప్రకృతి, తన వ్యాక
యమున వాఁచిరిన రహస్యముల నింకను బయలుపెట్టినతరు
వాత— భారమాత్యుఁడందరమున ననుగ్రే క్తికేసవిట్లు— నిట్టి
యలాకిక ప్రకృతులకుఁ గారణములు తెలియవలయునుగాని
యిప్పుటికిఁగదెలియవు. మనుజునకుఁ దెలిసినదితక్కువ— తెలియ
దగినది యెక్కువ. కావ్రీముకోభించిన యాకాలము తక్కువ—
కోభింపవలసిన దెక్కువ. కావున మనుజుఁడు సర్వరా భావ
సంపాదనమున బద్ధుడై యుండవలయును.

ఇది నే నాంగ్లేయగ్రంథమున జదివిన యంశము. ఈ
యభిప్రాయమును విమర్శింపుమని మీరు కోరునెకల విమర్శిం
తును. కాదేని యితటిలో 'ఓమ్ గాంతిశ్యామి' చెప్పు
దును. ('ఇంకను తెప్పరమును. మేము సంతోషమున' వివ
న నున్నాము' అని సభలోకేకలు.)

"నామనలారా! మహద్భుతవృత్తి నరకరించికొ— యె
చ్చట వేదములున్నదము లయినవో— యెచ్చట యోగాదికావ్రీ
ములు ప్రబలివో— యెచ్చట మైమమైవన కొక్క దేవాలము
మున్నదనిచెప్పుట యతిశయోక్తి కాక— యెచ్చట మరేమే సర్వ
జాతికియూపాధారమో— యెచ్చట వాత్సత్వ త్వ కావ్యతత్వమును
గూర్చిక్రిస్తొక నాలుగువేలసంకల్పములకు జన్మించునగానే
బోధింపబడినో— మట్టియూర్వాకర్త దేశమందుబుట్టిన మరకటివి
వింతలుకావు. సాక్షాత్కృత బిష్ణువాంఛమును పూర్తి యావ్యవ్య
ముగా వ్రాసిన వ్రాయుచునుగాక! ఇందుకుఁ గారణము లిప్పుటి
వైన వారికిఁ దెలియకపోయినఁ బోవుచుగాక! ప్రాకృతిక సా
క్షాత్కృతవిధియే వారిపరమాధి. వారిలోని మహావేదాంతము
వైతము సుమన్వితమును సుఖులెట్లెఱుంగని వేదాంతకా
వ్రీయు వాదని స్పష్టముగా నుద్ఘాటించిరి. వంటయింటి కక్క
జుగానిది వేదాంతవిద్య కాదు. ప్రక్కలోని కక్కజుగాని
వాద్యాత్మవిద్యకాదు. పూర్వమునకుఁ బ్రాపంచిక సాక్షాత్క
భవమున వికాస మి నులేని వేదాంత విద్య కాదు. పూర్వ
కృత్య వేదాంతమున కప్రాపంచిక సంబంధముకంటెఁ బ్రాపం
చిక సంబంధ మెక్కువ. ప్రపంచమే చెందక— దిగ్భావ
సంబంధమగు వేదాంతవిద్యను గ్రుక్కచుముగాఁ బొట్టునూటి
విద్యగా మార్చి, వానిని వంటప్రామ్యులొడికి నింపవలదని
(సో— టీసు) అను మహావేదాంత, సాక్షాత్కృతదేశముల స్వభావ
మును బాగుగా గుర్తెఱింగియే, వారలై చే మునునకు భయము
చేత నే పలికనాడు. ప్రపంచమంతయు నాదరింపవలసిన యాతని
పలుకును తరువాతివా లలక్ష్మీయచేతుక పోవుటయే కాక,
యాతఁ డేవారిని ముగ్ధకంపఁ గొట్టవలయు నని చెప్పెనో, మా
చారి నే బాహులుగాఁ బోవుచున్నాము. పోయిండు. ఇంకను
బోసిండు.

వింత వింత యని సాక్షాత్కృతలకుఁ జూచిన వ్యక్తులు మనకు
వింత కావు. భూమిలోని భవంతేషములకు గనిపట్టునాన,
పాతాళగంగను గనిపట్టునాన, కల్యణసంఘములకు గనిపట్టునా
రనేకులు నిప్పునుగూడ నున్నాను. మీరు కోరినవస్తువుల
నకలిగి మీయెగుటఁ బెట్టగలవారందఱో మనమున్నామి.
వారి నెందఱో నే నెఱుంగదును. లిక్కినిదర్శనముపూర్వమే
చెప్పుదును. ఒక బ్రాహ్మణుడను కత్తికొమ్మలకు వస్తువులను
వాస్తవభావముచేఁగనుకట్టుచేఁగనఁబడుచున్నాడని తెలిసి
యాతనిని జూడఁబోయితిని. ఆతనితోఁ గొంతసేపు మాటలాడి
నాయెంటికి భోజనమునకు రమ్మంటిని. అతడు నాయెంటి నే
న్నన మొనర్చినాడు. నానుడిబట్టకు నేనే యాతని కిచ్చితిని.
ఆబట్టము యజ్ఞోపవీతియు—తక్కు— నాకనియింద ముత్యము
లేవు. వడ్డవలైనవి. పీఠలమిందఁ గూరుచుంటిని. ఇంకఁ బరమే
చనమే తినినాయిగా నుండెను. అప్పుడు "అయ్యా! మీరెవో
చిత్రచిత్రవస్తువులను దెప్పించెదాని వినుటయే కాని చూచుట
సిద్ధింపలేదు. నాకిప్పుడు మీకేక్రివి గనఁబడున పలక
నాకు శ్రీకృష్ణార్థశ్రేయమునఁ జేయఁబడి స్వామికి నివేదిం
బడిన 'లస్సో'గా ప్రసాదము కావలయును" అని యంటిని.

‘భోజనైవలరవాత’ పట్టి చీరమును జాతువు. కాని’ యని యాతడు బలము. అందుల కంగీకరింపక ‘భోజనవయోపిమృతం నీవు నన్నేమి మోసము చేయవో’ అభయముననే నే నిట్టి సమయమున నిన్ను దగవలసివచ్చినది. తమిళవలయును” అని నేనంటిని. బట్టి చీరమును దెప్పగా యాతడనెను. దానిని దెప్పటకు నేనే లేచియెడల నింతలో నేమి మాయ జరుగు నో? యని భయపడి మఱి యొకవేళ బట్టిమును దెప్పించి యాతడయొడకు బట్టించితిని? ఒక పూతిక పట్ల కావలయునని యాతడ దగవలసి నదియొక దెప్పించితిని. అంతఃక్రమము క్కటి యిచ్చునెను. నాదే ఇచ్చితిని - అట్లు నాతడు పట్టిములో నిలుపుగానుంచి యంతఃక్రమముదానిమీదకు గప్పి పట్లను ద్రవ్యము నిర్మల భావమున నాతడండెను. దాదాపుగా మూడు నిమగ్నమై నేమిమృతం నంతఃక్రమమును దీసికొని పట్ల నావల బాజుకొనెను. అప్పుడా రాని యా పట్టిమును నుండెను. పచ్చకప్రభావముల నమగమ లాడుచున్నది. తుంతువుపుపు జగజగలు పనోహోమలగమగమమి. అప్రసాదమును జూచి నేనానంద మొందితిని. “ఇది శ్రీ జగన్నాథమునండి వచ్చి నట్లు నేనెట్లు నమ్మవలసివచ్చినది” యాతని నడిగితిని. అప్రసాద మంతఃక్రమం బంచి యవ్యవగ నందఃక్రమం బంచియిచ్చితిని. అడుగున నొక్క బగన్నాథస్వామి పటమున్నది. దానికంద వొక్క చీరమున్నది. “జగన్నాథస్వామి భక్త్యుండు రామ చంద్ర పండా పంపినది” అని యా చీరమై వ్రాసియున్నది. ఇట్టి ప్రభావాల రక్షణ లున్నార గోదావరమున నేమి జరుగుచున్నదో చెప్పగలవారితోను లున్నారు. దూరదృష్టి దూరక్షణకర్తలవలన నాంగ్లేయరాజ్య ప్రభావం దిప్పుడు తుంకరర్మ మొనర్చుకొనుచున్నాడో చుట్టగాలుచున్నాడో చెప్పగలడు. ఈ చెజతో నుండరవనములొని పెద్ద పులి బొబ్బను, అంతో మానోగచ్చి లోని గంటను - విసగలవా రక్షణ లున్నారు, ఇదికాక మీ మొగము చూచి మీ మనస్సులలోని యాహము లన్నియు “తూచా”లు తప్పుకుండఁ జెప్పగలవా రందఱోయున్నారు. మీ పూర్వ చరిత్రముల బూసఁ గ్రుచ్చిపట్లు చెప్పగలవా రందఱో యున్నారు. నే నొక్కసారి యొక్క మహానభావుని దర్శింప బోయితిని. అతడు కనించు నింటి తలుపులైన వైయియున్నది. తలుపు తట్టితిని. “జంఘాలకాశ్రీ! వచ్చుచున్నా”నని యా మహానభావుడేవచ్చి తలుపు తెరిచి నన్ను లోనికిఁ గొనిపోయి నావనగ్నంతయు బట్టయలు చేసి నాయెడకుఁ బెట్టెను. అంత మహానందమున నాతనికిఁ బాదపూజగా నర్చింపవలయునని తెచ్చిన నాల్గు రూపాయలతోఁజుట జేబులోఁ జేయి పెట్టు కొనఁబోవుచుండగా “జంఘాలకాశ్రీ! జేబులోఁ జేయి పెట్టుకొనకుము నాతోఁజుట నీవు తెచ్చిన కాలుగురూపాయలను నీ బండివాడు హరించివాడని” చెప్పెను. అంత తెల్లఁబోయి నోరు మాసికొని వెడలివచ్చితిని.

ఇట్టి విచిత్రములు లెక్కలేకుండ నేను జూచినాను. ఎన్నియనిచెప్పగచ్చునోనీనిలోఁ బ్రధానముగఁ దెలియవలసినది మనస్తత్వ మాహాత్మ్యము. మనస్సు జేతకాల పాత్రాధాది తము. దాని నభ్యంతర పెట్టుకదేయు లేదు. అది సర్వ శక్తి వంతమైనది. కాని యశక్త లన్నియు దానిలో లీనమై యజ్ఞా నాచ్యుదితమై యహంకార తిరోహితమై యడఁగియున్నవి. అన్ని మనస్సు లట్టివే! ఆశక్తుల నద్భుతము లగునట్లు చేయఁ గలది రాజయోగము. రాజయోగమునుగూర్చి నేనిప్పుడు చెప్పుట కవకాశములేదు. కాని యొక్క యంతఃక్రమముత్రము జ్ఞప్తిలో నుంచుకొనుట. నీ మనస్సేమి? నామనస్సేమి? యిచ్చటి మన యంతఃక్రమముననులేమి? జగతిలోనుండు సరలంద అ మనస్సులే! సర్వవ్యాపకమైన యొక్క మనస్తత్వములొని శకలములు, గమ్యద్రవ్య లోని నీటిబిందువులన్నియు సమద్రము లోని భాగములై నట్లు మన మన స్సులన్ని యు నా జగత్తనస్సు త్వము లోని భాగములు. రాజయోగముచే దిన మనస్సును దాను జూచుకొనగలవారె డన్ని మనస్సులనుగూడ జూడఁగొనినవారే..... రాజయోగ సాధనముచేఁ దెలియదగి దొక్కమనస్సే-అదితనమనస్సే - అది యే మహాకర్మము - మహాకర్మమునుటయేకాని యది సాధించిన వారేమహానాథులు. అది సాధించినవెట్లు మాత్ర మన్ని మన స్సులు కరతలామలకములే. రాజయోగాభ్యాసముల కందఃకర్మ శక్తులు కొండగి నో గొప్పగి నో కొంతకాలమునకుఁ గలుగును. ఆ శక్తులతోడనే సంతృప్తిపడి, సంతకపడి వానిని భవార్థ నాది కృత్యములందుఁ గొంద జుపయోగపఱచురు. అది కూడనిబ్బని. ప్రాణాయామము దొమ్మరినాని గడవైబడి పావులాడబ్బులు విలువగలిగిన వైసరి, మానసిక విద్యచ్చక్తి (మాతమను) చేతి

లోనుండు కట్టవైబడి మఱియొక పావులాడబ్బులు విలువ గలిగిన వైసరి. ఆ శక్తులను క్షయపఱుపక, ముముక్షువులు ప్ర మృదుగంధాన మొనర్చుకొని కాశ్యతానంద మొందుదురు. ప్రస్తావనకొనిగాంచెదరు. యోగమువలన నజీమాద్యున్న సిద్ధులు గలుగునని పెద్దలు చెప్పినమాటలు మనకుఁగొన్ని నిదర్శనము లగుచుండుండగా నేలకాదనవలయును? కాదన్న ప్రయోజ నము మనకుఁ గానరాదు. మఱియొకవారి యేదో ఇట్టియద్భుత శక్తులకు - విదేశీయాధునికులకు-ఇప్పుటికఁజుట గారణములు గోచరింపని యా యద్భుతశక్తులకు - గారణమేదో మన వారు గ్రహించుటకేర్ల భూమిపై సదకముందే కనిపట్టినారు. అవియోగ్యేయభావశక్త్యనన మొనర్చినవనాగరులకు నత్యుక్తము లేకపోవచ్చును. అయినను మన నమ్మకముతోఁజుట వారు వ్రాసి యుండలేదు. యథార్థప్రకటనముతోఁజుట వారట్లువ్రాసిరి. వారి వశములబట్టిన మన మిప్పుడిట్లు భ్రష్టుల మగుదు మని కనిపట్టి యెవ్వడైనను బాగుపడకపోవువానిని వారట్లు వ్రాసి రేమో మనమెట్లు చెప్పగలము? చెప్పటకు బుద్ధులెక్కడివి? బుద్ధులుండినయెడల దేశీయవిద్యలను మానుకొని-విదేశీయవిద్యల నిండ్లనమ్మి - యానాములనమ్మియేల యభ్యసించి యుందుము. ఆ భక్తి సింధి నందులకు వానిలోనైన బ్రజ్ఞ కలిగి యెచ్చినవా? ఇది జవాబుకక్క లేదు - అదిమనస్సునకు బట్టి లేదు. ఇదిరాదు అదికలఁజొట్టు. ఉచిత్యభ్రష్టులమై యేమివ పలసిన గతిపట్టినదనుట కమైన సంతాపమా? పోనిండు. అం దులకు విచారింపము. అజ్ఞులమై నోరుమాసికొని యుండక, మీఁదుమిక్కిలి యధిక్షేపము లెందులకు? అధిక్షేపము లెవరిని? ఎవరినో? వైవారి నధిక్షేపించునెడల నూరకుండువా రెవ్వరు? మనలనే! మనముమలు (పుట్టు). మనవేదములు మిథ్య లు-మన కాశ్రమముల ప్రమాణములు-మన పూరాణములు బూ తులు పోనిండు. అంతటితోనైన సరిపోయెనా? (ఆరిస్తాటలు) అన్ని గ్రంథములు వ్రాసె నని మీరు నమ్ముదురు. పదునెనిమిది పురాణములు వ్యాసుఁడు వ్రాసివాడన్న మీకు నమ్మకము లేదు. (ఆరిస్తాటలు) మీకిచ్చిన యమృతమేమి? వ్యాసుఁడిచ్చిన విషమేమి? వ్యాసుఁడనగా పితాధికారి యనియు, నందఱో వ్యాసులు లుండి రనియు, వారందఱు కలిసి కాలక్రమమున నని వ్రాసిరనియు, స్వయముగాఁ జూచినట్లు తెలివితక్కువ యన కలవక, తలచక్క, కొనపట్టి పొందికలములతో - క్రొత్తకల్ప నకు సిద్ధపడుదురు. శంకరాచార్యులవారు పరకాయప్రవేశ మొనర్చినారన్న (నాస్తిస్సు)అందురు. ఏనుక్రిస్తు చేతితో స్పృ శించియో, లేక కనులతోఁజూచి యో మత్స్యలోగుల కాశోగ్య మిచ్చెననగ (స్పిరిటువ్యాసు) అని నుతింతురు. మీకు బుద్ధు లున్నయెడల దేశమునకి దుర్గతి యేల? మీరందఱు వేదకాశ్ర ముల నభ్యసించి, విశ్వాసముతో నిట్లాచరించునెడల మీకిపనికి మాలిన బానిసతనమేమి? పసిమృదు తనకాటి సంతరిక్షమున కెగరవైచెను. అదిసహస్ర సహస్రాంశుసంకాశ సంకీర్తులతోఁ బ్రకాశించెను. అంత సామర్థ్యమేమి? దేశీయసారస్వత మం దింత యభిమానమేమి? అంత పూర్వచారాభిమానమైనదేమి? పూర్వజాతి యగౌరవస్మృతియైనదేమి? ఎదియులేదు. శిన్న దొక్క యజ్ఞానము. అందులోఁ గావలసినంత తెగనిలగు అక్షపాదుఁడుండగా (ఆరిస్తాటలు) చదివినవా రొకరు. పాణిని యుండగా (తెయిను)చదివినవారొకరు. ఆయుర్వేద ముండగా (వి.ఎమ్.ఎస్)అను లోకము దగులుకొని వచ్చినవా రొకరు చాణక్యుని యార్థికకాశ్రమండగా (జాను స్ట్రానర్టు మిలు) చదివినవారొకరు. కాలిదాసుని కాకుంతుల ముండగా (గోయలిను ఫాస్తు) చదివినవారొకరు. వీరేశదా దేశములొని మహావీరులు! మన వేదాంతవిద్యను బరఖండవాసులకుఁ దార్చిన సంధానకర్త లు. స్వదేశకారతముతోఁ బనిలేనిజోగులు. వీరేనామశోధార కులు-ఆగ్రహమధారకులు - నెహ్రూ. మీకన్ని విద్య లుండగా, మీ కాశ్యపిపుత్రుకుఁ దెలుపుగానఁ బఱచు నాధ్యాత్మికవిద్య మీలోఁబరిపూర్ణ స్థితిలోనుండగా-మీ రితరవిద్యల నక్షేపింప నేల? వైవిధ్యలను జరువఁగూడదని చెప్పువాడనుగాను. ముఖ్య ముగాఁజరువవచ్చును. వచ్చునే కాదు. వలసినదే! మన జాతీయ పురుషులచాత్రలు మనము తెలిసికొనిన పిమ్మట - మనజాతీయ మహాకాంతామణుల మహాత్మాత్వ చాత్రములను మనము తెలిసికొనిన పిమ్మట-విహికాముష్మిక సౌఖ్యప్రదములైన మన వేదములలోని,యితిహాసములలోని,పురాణములలోని, కావ్యము లలోని,జ్ఞానామృతమును గ్రహింపిమ్మట-అంతే కాని, అయంధతి మగఁ డెవఁడో మనమెఱుంగక పోయిన తరువాత (వ్రాసిన ఏయితు) కందఱు భర్తలలోఁ తెలిసికొనుట మన కెందులకు? చిత్రకూట పర్వతమున జాబాలిచేసిన నాస్తికబోధమునకు శ్రీ రామచంద్రమూర్తి యెట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చినాడో మనకుఁ

దెలియకపోయినప్పుడు (ప్లేటోను దయలాగు) తలకెందుగ వప్పుకొన్న నేమి వినియోగము? శ్రీ కృష్ణభగవానుఁడు భృక రాష్ట్ర)సభలో రాయబారపుఁ బలుకు లెంత సందర్భముగా నెంత సమాచీనముగా, నెంతమధురముగా, నెంతయుక్తియుక్త ముగా, నెంతరాజతంత్రజ్ఞాన సంపూర్ణతతో బలికెనో, యెఱుంగనిమనకు పార్లమెంటులో (గ్రామస్థులు బడ్డెటు స్పీచి) వహింపబడెనుమై యున్న నేమి? మన పూర్వదేశస్థితిని గూర్చిన గ్రంథములు మొదట మనకుఁగావలయును. మన పూర్వనాగరక స్థితినిగూర్చిన గ్రంథములు మొదట మనకుఁ గావలయును. మన జాతీయత లేవుతోఁ జేరిగ్రంథములు మొదటమనకుఁ గావల యును. ఇవియున్న యు మన కొనగదగినది మన జాతీయసార స్వతమే కాదా? స్వదేశ పారస్వత జ్ఞానము మన కన్నము. పండిత సారస్వతజ్ఞానము మనకు నం జాకొనుట కక్క-అవచ్చు క్యంజనములు. పచ్చులు అన్నమును మాది కందకారమాత్రమే తినువానికిఁ గడుపుకొప్పికంబే నేలులాభ. మేమైన నున్నదా? అన్నమునుమాని వట్టి కొబ్బెరకాయ పచ్చ డిని బ్రుంగువానికిఁ వచనములకంటెఁ బర్యవసానమున నే మున్నది? తదన్నము తననముగా ననగ-గంజియన్నము తిని యైనను మన జేనాక క్తిని మనము నిలుపుకొనగలము. కాని కాకరకాయఁ డిని-ములగ కాడఁడిని- బ్రమరఁగలమా? నామన లారా! తల్లిపాలుండగాఁ బోతపాలు గుడిచిన విద్వద్రుతులనా! బ్రదికినయెడల బలము గలిగియుండునా! స్వదేశీయవిద్యలను సాంగముగా మాది మీరు విదేశీయ విద్యలను మాత్రమే యభ్యసించినందువలన మీబుద్ధులు ఊడించినవి. మీరునమ్ము లకూ సరపాట్లు పెరిగినవి. మీ కాలునేతులు సన్నబడినవి. మీరక్షమ పలచఁబడినది. మీదృష్టిచుండి భూతమైనది. అందు వలననే ప్రకృతివికృతికాను వికృతి ప్రకృతిగాను మీరు భా వించుచున్నార.

(పోర్చుగలు)లో నెనలేయో వికృత శ్రీ బయలువెడతె నని మీకుఁ గూడ నాశ్చర్య మేల? అట్టివృత్తులు స్వభావవిరుద్ధ ములని లోక విరుద్ధము లని ప్రకృతికాంత కన్న దయ్యపులిడ్డ లని మీకుఁ గూడ నమ్మక మేల? నాయనలారా! తప్పు తప్పు. అట్టివారే స్వభావానుసారులు, లోకసామాన్యులు. మనస్సునం దన్ని కర్మలు లీనమై యున్నవి. ఆశక్తులకు వికసింపజేయు వారే మనజాతు. కాని మిగిలినవారె మనజాత పెట్టుకునో? కావున మనమే దయ్యపు విద్వదులు- వారే మంచివిద్వదు. మఱకు రూపమున మనుజులమే కాని మన స్వత్వమున మనుజులమేమి? అట్టివో రాకాసివిద్వదు మనమా- వారా? నిత్యసంసారయాత్ర యందు సర్వదా సర్వదూరముగ సంచరింపవలసి సంచరించు చున్న మన మంటివారికి “ఎటుపోయి యెటుకచ్చి యేమైన సరేకాని శాస్త్రంబు వదిలింప నట్టి వృత్తియు, నిత్యసత్య క్రతుండు నైన మనుజుమార్తాండుఁడు లోకవిరుద్ధ స్వభావుఁడు. వరె గానఁబడును.” అయ్యో! ఎట్టిప్రకృతియయ్యో! తనమేలైన దానెఱుంగ జేమి కర్మచయ్యో! నిత్యసత్యదీక్షవలన నెంతసప్త కలుగుచున్నదో పూర్వముగా నెఱిగి యుండియు నింకను సత్యబద్ధకంకలబడె యేల యుండవలయు నయ్యో?” యని సా మాన్యలామన నధిక్షేపించును. అంతమాత్రమువలన సత్యము వికృతి యగునా? అసత్యము ప్రకృతి యగునా? సంతక వృత్తి చార చర్యా నిరూపిత సాంసారిక శ్రీ సంప్రదాయ యగు సాని, మహాపతిత్రయైన సంసారిణి జూచి “అబ్బ! అబ్బ! అసవ్యామమ్యా. ఒక్కమగనితో నింతకాలమునుండి యీ పెద్ద మృయెట్లు కాపురము చేయుచున్నదా? అమ్మా! ఇది యాదు ది కాదు కాబోలు”నని వెక్కిరించును. అంతమాత్రమున వృత్తి చారము ప్రకృతియై పాత్రిత్ర్యము వికృతియగునా? స్వదేశీయ విద్యా ల్యాగపూర్వక సంతక విదేశీయ విద్యాసంపాదన నిరూపితాత్మి - యపూర్వ సంస్కారసంప్రదాన సముదాయముగు మనకు - సంతక శరీరసౌఖ్యాసక్తులమగు మనకు. మహామనశ్శక్తి సంపన్నుఁ డగు యోగి వట్టి పశువువలె గాన- బడఁదా? యథార్థముగఁ బశుబిరుదమున కర్మ లెవ్వరో చెప్ప వలయునా?

నాయనలారా! గాలిలో బైకెగురగల సామర్థ్యము నీయగల ప్రాణాయామము మీకుండగా (ఎయిరో ప్లేసు) టు చేయుదురో యను జేవులాట మీకెందులకు? (బ్రహ్మశ్రు మైన గాయత్రి నీనోటనుండగా- టపాకాయ కట్టుకొనుటకు లై నెప్పు నీయవలసినదని యాబోటితోనే యొకనిని చేవురింతు నేల? దూరదృష్టికైని- నీ మనస్సుగూనున్న దూరదృష్టికైని రాజయోగమున వికసింపజేసికొనలేక- (తెలిసోపు) అని జేవులాడెదవా? దూరక్షణకై క్తి నీలోనుండ (తెలిగ్రాపు) అని విలపించువా? పంచధర్మ్య పరమాన్నము లింటిలోనుండగా ‘భవతి భిక్షాండేహి’ యని బోలివైచుకొని తిరుగుచున్నావా? తిరుగు తిరుగు నీకర్మ మిట్లుండ నిన్నువఁ దుద్ధరింపగలఁడు? ఓమ్ శాంతి శాంతి శాంతి.

నికవార్తలు

(10)

హిందీ యుచితము:—చెన్నైలో పెదాదియార్ సెగ్మెంట్లో నెం 28 గృహమున నున్న సరస్వతి బాలికా పాఠశాలలోని యుచితరాత్రి పాఠశాలలో ఉదయం 7 గంటలు మొదలు 9 గంటలవరకు హిందీ యుచితముగా నేర్పబడును.

జహిష్కరణసభ:—ఫిబ్రవరి 18 వ తేది ఆదివారం సాయంత్రం 5-20 గంటలకు తిరువళ్ళీటి సమాద్రభూమియందు ప్రకాశం గారి యభ్యుత్థానం నొక జహిష్కరణసభ జరుగును. అతడు బాల్యవిద్యకు గుర్తి యువశ్యాసము తియ్యబడును.

రాట్న ముఖ్య:—గాంధీయజాత్యుని నూలు రాట్నమును బిక్కెట్టుటి 2-4-0 లకు తమవద్ద దొరకునని భక శేషరంగుండి శ్రీశక్తివారాముల పుస్తకబాంధాగార కార్యదర్శి శంకరమంత్రి సుబ్రహ్మణ్యంగారు తెలియజేయుచున్నది.

చెన్నైపురివిశ్వవిద్యాలయము:—చెన్నైపురి విశ్వవిద్యాలయమున స్థానములలో భాగమైన రెంటిలో నొకదానికి యం. వెంకటరామయ్య బి. యే. యల్. జిల్లాముఖ్యులు గారు అభ్యర్థనగా నుండురు.

సరస్వతీసంఘము:—28 పెదాదియార్ జోకు మీది ఆదివారము సాయంత్రం 8-10 ల కిసంఘమునం దొక సభ జరుగును. ప్రథమమున సంకల్పాంతిముల మండలము తెడవ జరుగును. అనంతరము (Sacrifice) క్యాగమును గుర్తి శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య భాంధిగా నివ్వబడినది. శ్రీరామి వేంకటాచలము శ్రీశక్తిగారు సభాధ్యక్షులును దయతో హాజరయింపి.

చెన్నైపురి కానసభ - కార్యదర్శులు:—పార్లమెంటులో అందరి పెటెంటి అన్నట్లు కానసభాకార్యదర్శులు కొలకాలములో నియమించబడుదురని ఏ. రామస్వామి మొదలవారు యం. యల్. సి. గారును, యెన్వీను పెరియవాయలం యం. యల్. సి. గారును, దాక్షిణ సుబ్బారాయణ యం. యల్. సి. గారును యా సభలకు సభ్యులుగా రిషయ తెలియచున్నది. "మొయి" "హిందూ" క్రితికల వారు తరిగింపదలం సమ్యక్ముతోనే మే మిట్లు వ్రాయుచున్నాము. (జస్తిను క్రితిక)

కాంగ్రెసు ప్రచారము:—18-2-21 తేది ఆదివారము మధ్యాహ్నము 1 గంటకు గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క యజమాన్యమున వైందా వెంకట శంకరి ఉభయవంతులలో కాంగ్రెసు ప్రచారములో యు విమలయయ ఏర్పాట్లు జరుపుటకు సభ గావించబడును. గోదావరిజిల్లాలోని ప్రస్తుతము కాంగ్రెసు సంఘముయొక్క సభ్యులందరు సభకు తిచ్చికి కార్యక్రమమును ఏర్పయింక వ్రార్చుట. జిల్లాలో ప్రచారము చేయవలసిన పార్లమెంటు అతేదిలో గా కను యమమును మరలను తెలియజేయుటకు సభకు తప్పక దయ చేయ వ్రార్చుట. —బులుకు సాంబమూర్తి, కార్యదర్శి, కాకినాడ.

దయాకరవిజయము మోరీకథ:—అర్ధవైశ్య సంఘమునకును వైశ్యులకును వివాహమునం దిదము చేసియుండు ప్రా. శ్రీ. అదితూడి సోమకాథరావుగారు మండికపుట భక్తిరసపూరితముగ సహింసాని గోవిందప్ప నాయునిధిగారి సౌందర్యమనాలో 1921-22 సం. ఫిబ్రవరి 14-వ తేది సోమవారము సాయంత్రం 5-20 గంటలకు వైశ్యులకు, ఆంధ్ర భాషాభిమాని అందఱు దయచేసి కత్తి వి. యానాదింకం గోరుచున్నాము. అట్టి విజయమును బోగ్గొట్టెవంతులు గాకటికెట్టులులేవు. —అది కార్యదర్శి, వ్రాయుచున్నాను.

సర్ శంకరకృష్ణమూర్తి:—కొంతాలో భూమింద నాధునిగాని కితిగ యున్నాను. బానునాడు చెన్నైపురికి వెళ్లి అచ్చునండి కిరిగ కలకత్తాకు వెళ్లి ఏమనునట్లు అంద నుకు తెలియ.

సంపాదకులసభ:—వికసితమహారాజ గారు సంపాదకులసభకు చాన్సులగ నియమింపబడిరి.

ఖిలాఫతు నమస్య.

ప్రథమచాంతి

హిందూజాతీయ మహమ్మదీయులకు సంకల్పి తరచుకు తుర్కి సుధివరకులకు నదిగాని సంస్కరించుటకు నిష్కలముగా ప్రయత్నములు చేయుట అతవరమై యున్నదని నొక్కి చెప్పుచున్నాము.

తూర్పు ఖండనామలయొక్క మహమ్మదీయ రాజ్యములకు, హిందూజాతీయములకు మధ్యమే, కాంతి వెలకొల్పవలెనని మహమ్మదీయ లేదు. సరస్వతీసంఘముయొక్క కాంతి స్థాపనై బోయెను. ఖిలాఫత్ సమస్య తరిమివార కయ్యుకట్టే హిందూజాతీయ కాంతి నొంద గలదు. కొంతమంది మహమ్మదీయులు దౌర్జన్యములకు గడంగుట కలన సంధివేషారము దుర్జన్యములకు వాస్తవమే. వారు కొందరు రాజ్యాధిపతుల వలననే జేయబలన వారి గౌరవ మర్యాదలకు బోల్వయి మహమ్మదీయగొట్టుకొన్నారమట నిజమే కాని, ఈసందర్భములో గడంగించవలసిన భర్తవీరి ఇంకొకటి ఉన్నది. న్యాయబద్ధముగా అనుకున్న గౌరవములకు సమాధాన పరచిన యెడల, ప్రామాణ్యము దుర్జన్యములకు క్షమించుటకు మార్గములే లేరయ్యును. ఎవరో కొందరు పిచ్చిపూతల మాయచున్నారని కారణము లేక, హిందూజాతీయ మహమ్మదీయ జనసాహాయ్యము యా కత్తు పెరిఅల్లరి లేయచున్నారని రుచుకు తప్ప. కాబట్టి అందఱు సగరములో జరిగేసభలో సమ్యక్మై నాయకుల ద్వారా మహమ్మదీయుల మొలలకు విప్పించెకరని మేము తలంచెదము. హిందూజాతీయ ప్రభుత్వము వాస్తవమే, మహమ్మదీయ నాయకులవలెనే సమానమైన కట్టుదలతో వారి కొరకలను మనది చేసెదరని నమ్ముచున్నాము. కాని యిప్పుడు ప్రభుత్వ ప్రభుత్వములపట్టి సభకు మంజురమైన ప్రతినిధుల వ్యవహారమును గూడగా జరుగును. కనుక ఇప్పుడు జేతులో ఉన్న కల్లోలములను రహస్యముగా వెల్లడి ప్రతినిధులందఱు సమ్యక్ మందలారు. ఏమైనప్పటి కిని మహమ్మదీయుల మొలల విప్పించి పడకతెలు. ఇప్పుడు అగాభానుగా కన్న ప్రయోజనములై నాయకక్రితి నిధి ఇంకొకరు లేరు. వారు మహమ్మదీయులలో మౌళమే పెద్దకారు అయినను జగముండా ఎడగున యూ రోపు ఖండములో పెద్ద పెద్ద రాజ్యాంగవేత్త లందఱు ఆయన నెరుగుదురు. ఇదివరలో పార్టీకు సగరమందు జరిగిన సంధిసభలో ఆయన మంజురమే పొందినాడు. తుదకు నాయకభావములందరితోన ఆయనకు సరిపడును కలదు. రాబోవు అందఱు సగరమున సభలో ఆయన యుచియోగించి క్రితినామర్థము అటుండగా, తుర్కి రాజ్యములొన్న కల కలవారిని సమాధానపరచుటకునాడ ఆయన కితివతిభావాలి కాబట్టి ఖుషి తహింసన అగాభాను గారిని రాబోవు అందఱు సభకు మహమ్మదీయ ప్రతినిధిగా తంపుటకు మేలుపగుదును. వారిని ప్రతినిధిగా తంపుటకు పిలువక పోయినను, ప్రభుత్వమువారు తంపు ప్రతినిధులకు సమాధానముగా నై నను కట్టకు పోయియుండును. ఖిలాఫతు సమస్యయొక్క ఆధ్యాత్మిక రక్తమును తెలియజేయుటకు కితి హిందూజాతీయ మహమ్మదీయులకు కూడా వారిలో సభకు తంపుట మంచి. మనకు కావలసినది కాంతి. కాబట్టి కాంతినిపాల్పి కొరకని మార్గము మేము వానించుచున్నాము. బ్రిటిషువారు కేరలకు తమ భౌతిక శక్తి లాభములతో బోయెనున్నట్లుంటే వారు తుర్కి రాజ్య శక్తి కహారములలో బోయెను. పూర్తిగా వదలుకోవలెనని చెప్పుటకు మేము వెనుదీయము. ఎందుకనగా బ్రిటిషువారు తుర్కునిధములై జేయెనున్న చర్యలన్నియును పెదకములలో క్రకముగా అన్వయించుటకు చున్నది. కనుక తుర్కిజాతీయము దాని అర్థములకు దానిని కడలివేయలెను. కాని ఇట్లే బ్రిటిషువారి సంబంధము వదలుకొనుట విశ్వసనీయముగా తుర్కిరాజ్యమున తనివాలసకరమే యనుకు బల హిందూయున తుర్కికి కాలానుకూలమైనాను ఆ ప్రయత్నము ప్రభుత్వమునాటి కొంతమంది కేరళసనాన, వారి చుకవర్తి ప్రభుత్వమునై నెట్లు మండలివారి అట్లే తుర్కివైకనూదా దాడినడకెదను. కాబట్టి ఆధ్యాత్మముగా జేయెచున్న మహమ్మదీయ తుర్కికి అర్థము కావలసినచున్నది. కాని బ్రిటిషువారు తుర్కిలో బోయెను

వదలుకొనినయెడల, హిందూజాతీయ గాంతి వెలకొల్పటమైనను వారి క్రితినామర్థములకు వినియోగించెదను గాక! అట్లుచేయుటకు భద్రమైన పద్ధతి ఏదనగా భూతరహితుల అగాభానుగారిరాంటివాద్యాగా ఇచ్చటనున్న మహమ్మదీయుల మొలలకు అందఱు సగరములో విప్పించివేయ గా తుర్కును వారి కిచ్చుటయే ఆయి యున్నది. —బ్రెన్ను ఆన్ ఇండియాకెట్రిగ.

విశ్వపు ధరలు

(ప్రచురణసంఘమువారి ప్రకటనము)

రాజధాని మెట్రోపాలిటన్ గవర్నమెంట్ విశ్వపు ధరలు కొంచెముగా క్షిణ్య.

ధరల వివరములపట్టి

ఆయా వారములలో యాసాంకి మద్రాసుజిల్లు అన్ని యిచ్చిరి.

Table with 4 columns: Date (29-1-21, 5-2-21, 7-2-20), Item (మండలము, విశాఖపట్టణము, కృష్ణా, కర్నూలు, బళ్లారి, నెల్లూరు, మద్రాసు, రాజధానిము), and Price. Includes a bracketed section for 'రాజధానిము' with prices 8.08, 8.10, 2.68.

గర్భశ్రావణము గావించుట:—బొంబాయిలో వైశ్యుడగు దాక్షత బోధుదీసియ్యగారు గర్భశ్రావణము మహమ్మదీయరతిపార్వతిగారికి తిక్కనములముందు ఆశ్రయపొందుట చే మిన్. రిపోర్టుగాడు మరదీయి. దాక్షతగారు వి. పి. సి. 804 814 వ నెక్కుల ప్రకారం వ్యాజ్యముచేసి, బొంబాయి నెవన్సరీరజిడ్డి అను న్యాయమూర్తి క్రమముగా కేసుచివరించి నందితులకు 6 నెలల కఠింక నిధినిచ్చి, కేసు విచారణ జరుగునపుడు వైశ్యునిదాక్షత్య న్యాయవాదులు ఇంకను అనేకులు విచారణకు గమనించుచుండిరి.

బ్రిటన్లో జీవితశక్తి యును తగ్గుచున్నదనియు, ప్రపంచ మంతటనుండ తగ్గుచుండుటవలన ఎవరను మొగవెట్టుకొనవలసినభయము లేదనియు మొత్తము చెప్పుచున్నాడు.

హాస్యపుష్ప సంకలనముని మరల ముద్దరి సినీసనము వెల్లింపవలయునని నాయకులువారు వెద్ద యాంబోళివేతుగా అచటి బ్రిటిషు మైగమిషనరు అందుల కాటంకము చెప్పెను. హాస్యపుష్పవారు స్వకీయభాషలకు పాటుబడుచు జేతును చెడగొట్టుచు వచ్చిరనియు సినీసనాధిపత్య సమస్యని కేటితో విడచుట హాంబిల్లేయమున కర్వత అతవరమనియు సకడు తెలియజరచెను.

సిన్నుఫీసరుల ప్రతిపాదన.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 7:—ఒక సిన్నుఫీసరులకు 10 ను పత్తరములు బానిసకపు కేసు, ముయిద్దలీ ఎమిరి సంపత్తరములకు నిధిపడెను. అట్లే 28 వ తేదిని బాత్సెల్లు నందు సాక్షుల గావించిండుటకు మీ కా క్షమ నిధిపడెను. సిన్నుఫీసరుల సాక్షులకులలో దావరకు కు జేసిరని న్యాయాధికారి చెప్పెను

హిందీ పాలశిక్ష

హిందీపాలశిక్ష ప్రశంస ముద్రణపు ప్రతులన్నియు అయిపోయినందున స్వీటీయ ముద్రణము ప్రారంభించి యున్నాము. త్వరలో పుస్తకము తయారు చేసి ఇదివఱలో ఆర్డర్ చేసినవారి కంద జేయగలము. ఇంతవరకు దరఖాస్తులను మంజురవారు తిరిగి వ్రాయక వేచియుండ వేకుచున్నాము.

(ప్రకాశకుడు.)

హిందూదేశైశ్వర్య పరితము.

కతి 12-కి వెల అ. రి. తమిళ భాషాను ప్రశ్నకము. 6/7 రంబాకట్టి కి. చెన్నై, వ్రాసికొనవలెను.

అసహాయోద్యమము.

విద్యార్థుల అసహాయోద్యమము.

విద్యార్థుల అసహాయోద్యమము. విద్యార్థుల అసహాయోద్యమము. విద్యార్థుల అసహాయోద్యమము.

కాశీ విద్యార్థి పీఠము.

10 వ తేదీన మహాత్మా గాంధీగారు కాశీ విద్యార్థి పీఠమున ప్రారంభోత్సవము నిర్వహించిరి.

అగ్నిపాఠాల సభ.

మారు 75 వేలమంది కన్వీయించిరి. మహాత్మా గాంధీ మహాత్మాదారిగా మహాత్మాదారిగా మహాత్మాదారిగా.

నాగపూరు ప్రతివర్తకులసభ.

కాశీ నేతలు కొరకు నాగపూరు ప్రతివర్తకులసభ. కాశీ నేతలు కొరకు నాగపూరు ప్రతివర్తకులసభ.

వర్తక సంఘము వారినిందు.

ఇతరుల హిందూత్వము వాగ్యాయము కావడం ప్రారంభమైంది. ఇతరుల హిందూత్వము వాగ్యాయము కావడం.

నానూ నారాయణ సింగుగారి లేఖ.

ఈ లేఖనుకు బ్రిటిషు సంబంధ మనవరము. అహింసా పూర్వక అసహాయోద్యమము ప్రస్తుత ప్రభుత్వమును నిర్మూలించుట కొరకు.

పొన్నూరు వాతీయ పాఠశాల.

నేను పొన్నూరు గ్రామమున పాఠశాలను భారత వారాంతరమును వాతీయ పాఠశాలను మన పేరకు పెట్టెను.

ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము

సర్వమైన వ్యాఖ్యానము

ఏ. జి. జి. యను పాండిత్యములతో వెయిలీ న్యాయ అను పత్రికలో క్రిందివిషయము కలదు. దాదాపుగా విద్యుదులలో మొదలుకొని తెచ్చిపెట్టుచున్నావో ఇండియాను.

ఇందుకువల విద్యుదులలో పెట్టి భారత మద్యములలో తెలిసికోగలము మలన గురించి ఇతర లక్షణములై మనము అనుకోవలయు.

ఇటువంటి కార్యములన్నియు నాగరకతకమున కంపింపజేసెను. మన ప్రతిష్ట బాలవరకు క్లిష్టమయినది. గౌరవము పొయెను.

అందు లెను చెప్పకొనుచుండినో మనము పెదచెవిని పెట్టిపొ ఆంధ్రప్రదేశ్ పాఠశాలనుకు కృతిరేకముగ నుండినది నిస్సయము పొంద సక్కురలేదు.

నిట్లు అపారము:—జనవరి 26 వ తేదీన అమ్మ తనరమునందలి టూల్ టూల్ అను నిట్లు వేదాలయము గలది.

బందరులో పుష్ప

అవనిగడ్డ డి॥ ముననఫ్ కోర్టులో.

O. S. 466 of 1920.

కాశీ:—కాశీ విద్యార్థులు. ప్రతివాదులు:—నీలా శ్రీరాములుగారు వస్తరాము. కాశీ పేర 1-వ ప్రతివాది క్రింద రాము 16-6-16 తేదీన ప్రాంతం ఇచ్చిన రిజిస్ట్రేషన్ నంబర్ 888-12-8 అగు యా దావా తెచ్చింది.

అవ్యా కృష్ణమూర్తి

ప్రీత్యు.

నోటీసు.

ఇన్ కంట్రీ అనెను ఏజెన్సీ, రిజిస్ట్రేషన్ నంబర్, నైలాపూరు - మద్రాసు. రాజసిమిరాద వన్నకట్టులకు డిఫారము రిటరను.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ

మెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి

మానేజరు:—ఆర్. పాటర్ సన్ ప్రభు.

ఫస్టును యు 5,15,00,00 వైగానే యున్నది. 1919-వ సంవత్సరము నందు వరుంబడి 84,98,805

ఇవ్వల బరుగు మన్న అవ్యా రెన్సుల మొత్తము 24,68,20,000 మునువటికంటె ఇక్కుడు పాలిన

దారుకు బాస్తిగా చెల్లించిన మొత్తము 5,50,00,000 ఈ కంపెనీ తరపున కనిచేయుటకు ఏజెంట్లు కావలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యా క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు. 67%

Apply to:— F. E. Vaid Esq, Branch Secretary Oriental Assurance Building, Post Box No. 8, Madras.

The Treaty of Versailles.

The Paris Agreement.

Mesopotamian Mandates.

(REUTER'S.)

LONDON, February 9. PARIS.—The Chamber to-day resumed the debate on M. Briand's speech on the Paris Agreement. An atmosphere of tension prevailed due to M. Briand's admission in reply to critics before the adjournment, that the agreement was tantamount to a rebate of 35 per cent of France's claims under the Treaty of Versailles and that France during the next ten years would have to borrow internally ten to twelve milliards of francs per year.

M. Klotz, formerly Minister of Finance, denounced the financial results of the agreement. He demanded precise explanations with regard to the amount to be received by France and also explanations on the subjects of British and American assistance for France with regard to her foreign debt.

M. Klotz declared that it was impossible for the Chamber to consider a new taxation before it was assured that the German system of taxation was reformed, and that the French taxpayer was thus not being subjected to the burden of paying interest on sums which the vanquished owed to France.

M. Briand insisted that the principal advantage of the Paris Conference was the establishment of an agreement with the Allies. He insisted that a vote of confidence would enable him to continue the negotiations.

German Proposals.

With regard to the passage of the German Note relating to the discussion of counterproposals, it is understood that the Germans will be heard in conformity with their Treaty rights, and if they submit fresh suggestions for carrying out the Paris Agreement, it is possible that these will be examined, but if the Germans attempt to defer the question of the principles of this Agreement, the Allies will certainly not accept.

Emir Feisal's Protest. King Hussein's Claims.

LONDON, February 9. Emir Feisal points out that King Hussein never ratified the Treaty of Versailles on account of the provisions which it contained concerning mandates for former Ottoman and Arab provinces which would not lead to the realisation of the aims for which the Arabs fought by the side of the Allies. He declares that the Arabs have no objection to Great Britain, but, on the contrary, they desire to continue their war time alliance. The Arab Government would take the responsibility not only for the defence of the borders and the maintenance of internal security, but for the economic and political interests of Great Britain.

Emir Feisal expresses the opinion that such solution would meet the wishes of the British taxpayer, and would redeem Great Britain's pledges, in return for which the Arabs would ask for no subsidy, but merely a loan guaranteed by the riches of Mesopotamia which would soon become a second Egypt.

Eastern States' Attitude. Mustapha Kemal's Manifesto.

LONDON, February 8. In view of the forthcoming Near East Conference in London it is noteworthy that the Greeks appear solid in favour of the maintenance of the Sevres Treaty.

Speaking in the Greek Chamber, M. Calogeropoulos declared that the territorial limitations of the Sevres Treaty represented the minimum due to Greece for her sacrifices. All the Party leaders, including M. Venizelos, and M. Danglis, supported the Government.

It is reported from Rome that 70,000 Greek troops are organising a new offensive in Asia Minor, which the Turks are making great preparations to meet.

A message from Constantinople states that Mustapha Kemal has issued a manifesto to the Anatolians, declaring that he is asking for a new peace, which will assure Turkish independence, and that he will establish friendly relations with Greece, when the latter renounces the policy of conquest.

A Rome message states that, speaking in the Chamber Signor Storza said that he was in favour of direct negotiations with the Government of Ankara, for Italy desired the speedy re-establishment of peace in the Orient.

Greek Government's Obduracy. Maintenance of the Treaty of Sevres.

LONDON, February 9. The Greek Legation learns from Athens that speaking in the constituent Assembly, Mr. Calogeropoulos declared that the Government's policy was unchanged. Maintenance of the Treaty of Sevres was the minimum that would meet the national interests. The Government was convinced that peace would be re-established in the Orient by the collaboration with the Allies even at the price of further sacrifices for which Greece was prepared.

Prices in Britain.

Mr. McCurdy's Optimism.

LONDON, February 8. Fears that the encouraging fall in the cost of living may be temporary have been allayed by Mr. McCurdy, who points out that the drop in prices is world-wide, and that food alone has fallen 8 per cent. Mr. McCurdy declares that the cost of living in general dropped ten points in January, and is now 176 compared with 191 on the 1st November. He also states that further reductions are anticipated.

Farrow's Bank Case. Its Sequel.

LONDON, February 9. On an application on behalf of Crotch, the King's Bench granted a rule nisi to commit the editor of the *Daily News* for alleged contempt of court for publishing a letter from a depositor in Farrow's Bank which, Counsel said, assumed the prosecution's charges to be true.

The League of Nations.

Allied International Debts.

Mr. Havas Withdraws Resignation.

(REUTER'S.)

LONDON, February 9. BRUSSELS.—At the urgent request of his colleagues at the Council of the League of Nations, Mr. Havas has withdrawn his decision to resign the presidency.

Mr. Geddes on American Attitude.

LONDON, February 9. A section of the American Press which, in order to stir up trouble between the United States and Britain has recently been making capital out of Mr. Chamberlain's statement that the United States two years ago had rejected proposals for the cancellation of the whole of the Allied International debts, has now found new cannon in suggestion that the Foreign Office authority has raised alarm of War between the United States and Britain at the Conference of the American pressmen in London. Cablegrams on this subject have caused much amazement in Washington. Newspapers have refrained from leading articles, but interviews with Mr. Nolby and a number of senators have been published describing the report as incredible and preposterous. The truth is, Reuter is informed, that Mr. Auckland Geddes, during his stay in London was approached by a number of American journalists who desired an interview with him, but were asked to meet him at a latter date at the Foreign Office. Mr. Geddes, after impressing them that his remarks were most confidential, referred to the difficulties which were brought about by the overburdening of cables which prevented a full explanation of facts. He thought that it would be most advisable for correspondents to avoid cabling matter which was calculated without full explanation to disturb the relations between the United States and Britain. Mr. Geddes said that owing to various causes there were at present certain outstanding points between two nations, and that nothing should be said or done which might tend to accentuate them. It appears that exaggerated version of Mr. Geddes' remarks was cabled to America by the representatives of American agencies with total disregard to the seal of the Conference. The Associated Press of America, however, which was represented at the gathering, abstained from cabling any part of the confidential statement.

Anglo-American Relations.

A later message states.—With reference to the Anglo-American relations casard, Reuter is informed on highest authority that the relations between Britain and America are most friendly. The British Government anticipates early and satisfactory settlement of outstanding questions with the United States. It is emphasised in high quarters that the idea of hostilities with America is to ridiculous to merit discussion. Never has the wish of Britain to settle the points at issues been so strong as to-day, and this is believed to be the view of the American public opinion. The Foreign Office disclaims all knowledge or statement in the American press, and expresses conviction that any question arising between Britain and the United States can be settled without difficulty whether with existing or succeeding administration.

Swiss Government's Action.

LONDON, February 9. PARIS.—The Swiss Government's action with regard to the passage of the troops has been added to the agenda of the twelfth meeting of the Council of League of Nations on February 21st.

Soviet Government.

A message from Stockholm states that the Soviet Government has consented to the League of Nations contingent entering Vilna but has barred the British and French troops.

Woolwich Labourites.

LONDON, February 9. Mr. Will Crooks has resigned his seat in Parliament on account of ill-health. Mr. Ramsay MacDonald was adopted by Woolwich Labourites last night as their candidate for the vacancy. Although East Woolwich is a Labour stronghold, the Coalition Unionist agent says that the seat will be contested.

Hungarian Throne. Royalist Agitation.

LONDON, February 9. The agitation among the Hapsburgs' partisans in favour of the return of ex-Emperor Karl to Budapest as King, has evoked a reaffirmation by the British High Commissioner in Budapest that the Allies are firmly opposed to the return of the Hapsburgs to the Hungarian Throne since Hungary has always been a stronghold of selfish ambitions of the Hapsburgs. Meanwhile, serious politicians in Hungary declare that Hungary's very existence demands a discontinuance of the agitation on the Throne question.

Trade Union Congress. Chinese and Asiatic Labour.

LONDON, February 9. The Trade Union Congress Deputation has protested against the employment of the Chinese and Asiatic labour on British ships, and has asked the Government not to employ the Chinese on the British ships, west of Suez Canal. Mr. Horne replied that he was unable to promise legislation but the Board of Trade would do all in their power to meet the points raised. He pointed out that the number of Asiatics employed had declined since 1915, and was now only three per cent.

Tax on Chinese Exports.

The Board of Trade telegram from Peking states that ten per cent surtax has been levied on the Chinese exports and imports to begin on March 1st. The proceeds will be devoted to famine relief.

Irish Tragedies.

Sinn Fein Organisation.

Penal Servitude Sentences.

(REUTER'S.)

LONDON, February 9. A Sinn Feiner has been sentenced to ten years penal servitude, and three others to eight years each, in connection with the Bothwell outrage on October 28. The Judge, summing up, said that there was good reason to believe that the outrage was the work of the Sinn Fein organisation, whose headquarters were somewhere in the West of Scotland.

Warships and Aerial Bombs. American Experiment.

LONDON, February 9. Great Britain is not alone in experimenting with German battleships, for it appears that the Americans have also arranged a mimic battle in which the ex-German battleship *Ostfriesland* will be used as a target. It is reported that Mr. Daniels, Secretary of the Navy, is so confident that a warship can safely dodge aerial bombs that he has volunteered to command the *Ostfriesland* during a bombardment, provided that his leading critic, General Mitchell, Chief of the Air operations, pilots the bombing aeroplane. American naval experts appear to believe that bombing alone is ineffective.

South-West Africa. Text of the Mandate.

LONDON, February 9. The text of the South West Africa mandate is published. It provides that the territory shall become an integral portion of the Union. Forced labour is not to be permitted except where essential for public works for adequate pay. The supply of intoxicants to natives is prohibited. The military training of natives will not be permitted except for local defence. No military or naval base fortifications can be constructed. This mandate applies to Samoa, Nauru and to the ex-German islands in the Pacific south of the Equator, including New Guinea.

Austrian Finance. Its Perilous Condition.

LONDON, February 9. VIENNA.—The deplorably perilous condition of the Austrian Treasury is revealed in a statement made at a meeting of the Retrenchment Commission. It appears that Austria has a public debt of over 100 milliards of crowns, or 16,000 crowns per head of the population. The 1921 Budget shows a deficit of thirty milliards, the salaries and pensions of civil servants total fourteen milliards, or nearly half the total revenue. Every third person out of a population of six millions and a half is supported by the State.

Y. M. C. A. Propaganda. A Sir Yapp's Views.

LONDON, February 9. Sir Arthur Yapp, who has arrived back from India is most enthusiastic regarding the development of Y. M. C. A. in India. He says he thinks India a wonderful country with immense possibilities and a tremendous future, everything depending on close co-operation with Britain.

Lord Reading. Hopes to Render Service.

LONDON, February 9. Speaking at the annual dinner of the City of London Solicitors' Company, Lord Reading said that this was almost the end of his career in the legal profession, at any rate, for the moment. He was passing from the profession to another sphere of occupation in which there were great responsibilities. But what position was worth having, if it did not carry heavy responsibilities, and which was full of difficulties, doubtless but which had to be faced! He would go to India to discharge his duties there encouraged immensely by the support he had received from many friends and from many more from whom he least expected it. He hoped he would be able to render some small part of service which he would go prepared and anxious to render (cheers).

South African Elections. Latest Figures.

LONDON, February 9. CAPE TOWN.—General Smuts has been elected for Portoria West by a majority of 372.

The position at noon to-day was as follows:—

South African Party	... 43
Labour	... 9
Nationalists	... 12
Independent	... 1

The country returns have still to make their weight felt, but a feature up to the present has been the collapse of the Labourites, who have lost chiefly to the South African Party.

Defeated Candidates.

Among the defeated candidates figure Mr. Creswell, the well-known Labour leader, and Mr. De Wet, Minister of Justice. The polls generally were small. Many freak candidates with Socialist tendencies participated, but they practically all forfeited their deposits, failing to attain the requisite preparation of votes.

Unoward Incident.

The only unoward incident reported occurred at Germiston, where a bottle was thrown and knocked unconscious the pro-Smuts candidate, Mr. McAlister, as he was about to speak. A very angry scene ensued. Mr. McAlister was involved in a triangular contest over the Nationalists and Labourites.

Congress Propaganda.

Karachi Schools' Boycott.

(ASSOCIATED PRESS.)

KARACHI, February 10.
School boycott movement is spreading. Students convention began sittings to-day, Mr. Patel presiding.

Mr. Patel's Speech.

KARACHI, February 11.
Presiding at the Sind Students Convention to-day Mr. V. J. Patel said that India once one of the richest countries in the world was now the poorest, which was due to foreign domination. It was their co-operation with the Government that kept them in subjection.

Kashi Vidya Pith.

Opening Ceremony.

BENARES, February 10.
Mr. Gandhi inaugurated the opening ceremony of Kashi Vidya-pith to-day. After the ceremony was over, Baba Ramachandra was arrested by the City Inspector.

Mr. Das's Speech.

PATNA, February 11.
Addressing a public meeting this evening, Mr. C. R. Das explaining the Congress resolution urged the adoption of non-co-operation. He alluded to the compact made at Benares by the signatories to the non-official report on the Punjab affairs, that they would carry out their resolution. After exhorting them to be non-violent, he pointed out the significance of spinning wheel which would bring them economic independence and along with they would achieve political independence. Only for one year he asked them to take to spinning wheel, after which they could regulate their life as they liked.

A Mr. Phelps' Vituperation.

Trades' Association.

CALCUTTA, February 11.
At the Trades Association dinner to-night Mr. W. H. Phelps in the course of his speech said:—I heard, it said in reference to recent events by the people who ought know better that India is no longer a fit country to dwell in. I don't believe it and what is more, don't think that the people who make the assertion believe it either. I remember the gloomy assertion being given expression to many times in days gone by which some of the present generation do not remember. The silly vapourings of silly non-co-operators and the violence of extremists only strengthened the hands of the loyal Indian party and brought out more clearly the friendly determination to make ourselves at home in this wonderful country and co-operate with our intelligent fellow countrymen. A magnificent future we see ahead. I felt that our experience chastened by the war and its aftermath would lead us to a glorious future allying our practical commonsense with keen intellectuality of our Indian fellow workers who are striving with us for material advancement and political development of this great country. We are not without hope that our example be followed by our junior sister Trades Associations in Bombay, Madras, Rangoon, the Punjab, the United Provinces probably culminating in the amalgamation of Trades Associations for all India.

It is understood that H. H. the Maharaja of Bikaner has been appointed the Chancellor of the Chamber of Princes.

It is notified that S S Umhloti left Natal on the 22nd January with 27 emigrants and is expected to arrive at Madras on the 12th instant.

Gandhi At Lucknow.

Music of Spinning Wheel.

LUCKNOW, February 11.
A crowd estimated at from 60,000 to 75,000 drawn from Lucknow and the surrounding Districts assembled to hear Mr. Gandhi who arrived with Mr. Mahomed Ali by motor. Mr. Gandhi said that they could stay only a few minutes as they were due at Delhi. Addressing the strikers he said that he could not advise them to strike or not to strike. Addressing the students, he told them to take to spinning wheel.

Mr. Mahomed Ali speaking to the students said that even if they did not come in they would get Swaraj by the aid of agriculturists. Messrs Gandhi and Mahomed Ali left by train for Delhi. There is no change in the strike situation.

A Dy. Commissioner's Fears.

Nagpur Cotton Merchants.

NAGPUR, February 11.
Recently in local cotton market a three anna fund was started probably with a view to utilize collections towards national work. All Cotton brokers and sellers of cotton and almost all native buyers except Messrs Ralli and Volkart and local mills began to pay one anna each per cart of cotton. The Deputy Commissioner, Nagpur, suddenly summoned a few buyers and all cotton brokers and warned them not to contribute to funds as such fund is against the Government. Cotton brokers seem to have explained to the Deputy Commissioner that the fund was intended for industrial purposes, but he not satisfied with their explanation and assurances gave severe warning that if they continue to pay towards the fund, he will have to take steps against them. The fund was consequently discontinued.

Bolshevik Tendency. In Egypt.

ALLAHABAD, February 11.
The Pioneer's Cairo correspondent says:—Information available shows there is great danger of Bolshevik Agents coming into the country through Timnist organisations and Arab Congress, while lifting up its voice against additional taxation at the present moment when the country scarcely stances for its existing population is not unnaturally reprieved at the prospect of it becoming Bolshevik centre which will be the case unless more rigorous control is exercised over emigration.

Enquiries for St. John Ambulance competition to be held in Calcutta from 10th to 15th March will be accepted up to twentieth instant, at headquarters in Delhi.

The Emperor's Message.

Tribune.

(ASSOCIATED PRESS.)

LAHORE, February 11.
The Tribune writes:—The net effect of the speech will be only to accentuate the feeling of profound disappointment produced by the Duke's utterance in Calcutta, while the throwing away by British statesmanship of an opportunity, which is not likely to recur for about a year, of conciliating India through the mouth of Royalty will be recorded by history as among its greatest blunders in India.

The paper adds:—If His Majesty's Government will in future only do what they have done in the past, if the principles they intend following in the future are identical with the principles they have followed hitherto, how is any one to feel sure that the martial law atrocities of 1919 are never again to recur. Then, again, what does he repudiation of the principles of force or terrorism and insistence on the observance of due limitations mean? If those who are proved to have resorted to the one and disregard the other are not suitably punished, if indeed most of them go practically scot free except for an expression of the Government's disapproval of the action, if even a man like Dyer can be treated so leniently as he has been while the person who was chiefly responsible for the policy of terrorism is the actual recipient of the Government of India's and the British Government's thanks, one is painfully driven to either of the two conclusions that either in their anxiety not to displease numerous supporters of Dyer and Dyerism among Anglo-Indians the authorities have not dared to speak out their mind or the assurance conveyed through the mouth of the Duke is of no practical value.

C. and M. Gazette.

The Civil and Military Gazette writes,—The spirit of trust in the people of India which inspires His Majesty's message will, we may hope, meet with a ready response from the elected representatives of the people, while the moving appeal for reconciliation of differences for drawing a veil over the tragedies and controversies of two years ago with which the Duke closed his speech puts into words what the best minds in India have long thought of those unhappy events. Such an appeal to forget and forgive is sadly needed in India to-day as we know only too well, but it could not have been delivered with more force or persuasiveness, and we cannot believe that it will fail in its effect.

Times of India.

DELHI, February 11.
Commenting on H. R. H. the Duke's speech, the Times of India says:—The speech and the King's message will go down in history among the momentous documents which record the long and honourable story of British Empire. They are in every literal sense epoch making.

Vernacular Press.

The vernacular papers unanimously express disappointment at the Duke's speech and the King's message which, they say, have utterly failed to produce any pacifying influence.

A Lucknow Strike.

LUCKNOW, February 11.
Yesterday the men of Carriage and Wagon Shops of O. and R. Railway struck work without warning and without formulating any grievances. They marched to 1000 shops which they entered with shouts of *Gandhi Ki jai* and forced 1000 men to cease work. Attempt was also made to prevent the up mail leaving to-day. There are pickets everywhere and all men who want to work are being intimidated with the result that engineering, signal and stores staffs are unable to get to work. Part of the running staff in Lucknow is also out. The Railway Workers Association repudiate the strike. About thousand strikers went to the Cabin yesterday and pulled out the Assistant Station Master and wandered round the station trying to pull out all traffic staff but promptly on receipt of a message the station master Mr. Mathews went to the Cabin and met the crowd. He spoke to the men and got traffic men relieved. Considerable detentions were caused to all passenger trains. Every man that comes has been stopped by the crowd outside and so far only passenger trains have been started, but goods trains have been stopped entirely. Strikers are parading streets influencing Indian workers to attend monster meeting to be addressed by Mr. Gandhi, who is expected here to-day.

Bombay Railway Workshop. Strike Assumes serious Aspect.

BOMBAY, February 11.
The strike of the workmen of B. B. and C. I. Railway workshop numbering six thousand assumed a more serious aspect this morning. They came to workshops but seeing the gates closed, began rowdy demonstration. Later they started throwing stones at passing trains and some collected on railway line refusing to move thus holding up trains. They eventually boarded the trains and forced the driver to bring them to Church Gate station to interview the Agent. They created all sorts of mischief on the way. As police precautions were perfect no untoward event happened. On sighting at the Church Gate station the strikers proceeded to Railway Administrative Office and asked for an interview with Sir Henry Freeland, the Agent. A deputation of ten men, headed by Mr. Ginwalla, solicitor, went to the office but the officials refused to see them as Mr. Ginwalla an outsider was with them. Two more train loads of strikers then arrived and they dislocated local train service to great inconvenience of daily passengers. Later running shed men and also iron workshop men joined strikers in sympathy. The Agent gave them an interview and told them to resume work. It is understood that an increase similar to those granted to G. I. P. Railway Men has been granted with retrospective effect from 1st April 1919. The men then returned towards workshop.

Rifles and Revolvers.

Mysterious disappearance.

CALCUTTA, February 11.
There a sensation at No 9 jetty this morning, when it became known that two cases containing rifles and revolvers had mysteriously disappeared. They arrived from Europe for delivery to a European firm of Gun makers. It is understood that the cases had been actually landed from the steamer.

The Bengal Council.

Ministers' Salaries.

(ASSOCIATED PRESS.)

CALCUTTA, February 11.
When the Bengal Legislative Council reassembled this afternoon, the question of the reduction of Minister's salaries was again taken up. In expectation of keen debate there was a large attendance of members and the public gallery was again filled. At the outset yet another motion was, by the permission of the Council, proposed by Mr. Fazl Haq who moved that the question be referred to a committee of nine elected members by the Council on the basis of single transferable vote. Thereafter five motions fixing various maximum were introduced. The main argument used was the necessity for economy, while the majority of speakers were careful to insist that there was nothing personal against the present Ministers in their opposition to the salaries now proposed. Interest flagged considerably as practically identical arguments were put forth by various speakers until general debate on the resolutions as a whole was opened by Sir Henry Wheeler who pointed out that under the Government of India Act the Governor might appoint Ministers on pay not exceeding that of the Executive Councillors subject to the Councils power of voting a lower sum. But legal opinion was that this power, once exercised could not again be used, and the Council should therefore, discuss the matter with care on the longer issue as to what position and status it wished the Ministers to enjoy. He deprecated postponing the matter by referring it to a Committee since it must be eventually decided in the council. He pointed out that the Executive Councillors and Ministers formed part of one Government neither branch being inferior to the other and if this was to be ensured the salaries of all should be equal and he considered the rate fixed was justified in recognition of the Ministers work and also of their quality. The debate was continued by a large number of speakers of both sides, but became rather spiritless as time wore on. All the Executive Councillors spoke against the collective resolutions. The Maharaja of Burdwan described this method of effecting economy as very shortsighted as it would have the effect of impairing administration. The salary given must be such as to obtain the best available men as Ministers and to enable them to undertake the work involved while Mr. Kerr pointed out that the salaries of Ministers amounted to the small fraction of one per cent of the income of the province. One of the chief arguments used by those who opposed the motions was the necessity for ensuring the Ministers enjoying equality with the members of the Council and it was pointed out that the Indian leaders had all along insisted that the salaries of the members of the two branches of the Government must be equal. To this Dr. A. Subrahawardly replied that he had in the past supported this demand, but he never contemplated a sum such as Rs. 5,000. Consequently his views had to be changed. After the debate had been in progress just over three hours Col. Pugh moved closure which was pressed to division and carried by 62 votes to 43. But the requisite majority not having been obtained the debate was continued. Most of the subsequent speakers seemed to realise that the House generally considered the matter had been well debated from both view points and speeches became appreciably brief and more to the point. Powerful speeches opposing the resolutions were made by Mr. A. J. Dutt, and Prof. S. C. Mukherjee the former being of the opinion that any reduction of the Minister's salaries be tantamount to the wrecking of reforms, the latter considering it would put a premium on the mediocrity. At 7 o'clock the House again divided on the question of enforcing closure, but the figures were practically identical with the previous division. The debate continued. Sir A. Chaudhuri supported the reduction, maintaining that the status of Minister would not be affected by their salaries. They wanted men who would work not for emoluments but for the good of the country and the Ministers should be asked to accept a lower figure. Mr. Surendranath Roy appealed to the Ministers voluntarily to accept lower salaries. At 8 o'clock the motion for closure was again proposed and carried by 75 votes to 20 giving the necessary majority. Motions were then put to the House in order and those suggesting the postponement of the consideration of matter or reference to a committee were defeated without division. Mr. J. E. Ghose withdrew his motion providing the salary of the Under Secretary of State for India and a resolution proposing Rs. 1000 was defeated without divisions. The House divided on the motion proposing Rs. 3000 monthly which was defeated by 66 votes to 37 and the remaining motions were defeated without division.

Sir Surrender's Announcement.

Sir Surendranath Bannerjee then announced on behalf of the Ministers that they had determined to take the full amount of 64000 rupees annually to which they were entitled and added amid cheers that in view of the public feeling on the subject as demonstrated in the Council they decided to take only Rs. 48,000 for personal use and devote the remainder to charitable purposes. The Council then adjourned until the 21st instant.

Bombay Postal Strike.

Abruptly Ends.

BOMBAY, February 11.
All the Post and Telegraph Office peons, who struck work on the 19th September last, resumed work to day at their respective Post and Telegraph Offices unconditionally surrendering themselves to Mr. N. Vaghu, Presidency Post Master and Mr. P. N. Mitra, Superintendent, Central Telegraph Office. The men who were apparently getting tired of idling and running after their strike leaders and starvation starting at their face held a meeting last night and on the advice of Mr. V. G. Dalvi, Bar-at-Law, Honorary Secretary of the Post and Telegraph Men's Union, decided to resume work to-day. Mr. Dalvi explained that the Post and Telegraph Office authorities and expressed their willingness to look into the grievances of their men if they resume work at once and in a body. The strikers followed the advice of Mr. Dalvi to-day all resuming work this morning at 10 o'clock. Thus the strike abruptly ended to-day in unconditional surrender.

శ్రీ ప్రభువందల అన్న సంబంధము లేన మూర్ఖత్వము
 వ్యాధియందు రాజొకధము. పట్టి నిద్రమైన మూర్ఖత్వమునకు
 జొరవగను సేరించిన 12౦౦టలకాలములో ప్రభుత్వము రామ
 పంతులు శంభుశాస్త్రిలతో పూర్తిగా వ్యాధిని అంకితముగా
 పట్టుకొని వ్యాధిని పట్టుకొనినది. వాక్కుల అభిప్రాయముల
 కంటే రోగుల యోగ్యతాభేదములు యెక్కువ విలువగలవి.
 సీమా 1-3 సీమాస్థితిలో నున్న రూ 8-0-0 మూర్ఖత్వ
 2 సీమాలు రూ 5-12-0; 3 సీమాలు రూ 5-8-0.

Address- Doctor, N. K. De,
 Beliaghata Post. Calcutta-

(579)

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

(1979)

1000 మురబ్బల బహుమతి బహుమతి.

మీరు బహుమతిగా మురబ్బలలో అయితే... మురబ్బలలో గారితో వయస్సు...

అనుబంధములో మురబ్బలలో గారితో వయస్సు.

15 మురబ్బల ద్వారా 2-0-0.

రూపాయి ఖర్చులు 1-8 0-8-0, 2-3 0-12-0.

డి. మన్నాలాల్, డిల్లీ డెవలప్మెంట్, సాలామిసిరి మురబ్బలలో, బెంగళూరు సిటీ.

D. Mannalal, Salamisiri Depot, Bangalore City.

మీరు ప్రస్తుతము యింటిలో... మీరు ప్రస్తుతము యింటిలో...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్)

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

అభయ మెందున్నది?

(1045)

కలరా, పేగు, ఇక పుయోజా

ఇత్యాదులకు వేరిగాని భయమువలదు.

వైద్యరత్న వండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

కామినియా ఆయులు (రీటైర్) కామినియా ఆయులు (రీటైర్)...

సుందరమగు 1921 వ కాలెండరు

బహు అందముగా ముద్రించబడినది. 8.8 రూ 0.8-0...

నిఖిలభారత వర్షి యాయుర్వేద

విద్యావీర పరీక్షలు.

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

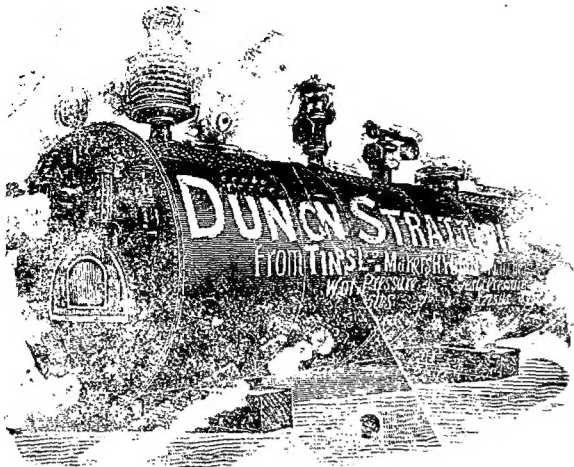
విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

విద్యావీర పరీక్షలలో రాబోవు మార్చి నెలలో...

DUNCAN STRATTON & Co.

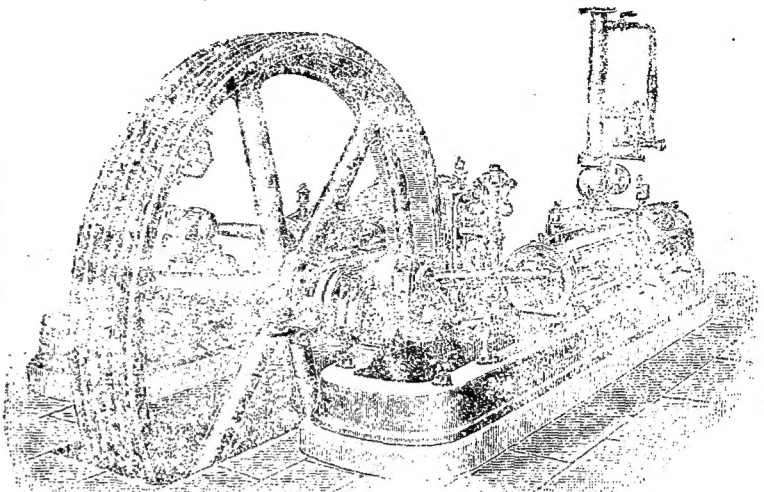
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

ఎంజనీర్లు, మెషిన్ రి ఇంపోర్టర్లు, 9 మెరయిన్ వీధి, బొంబాయి.

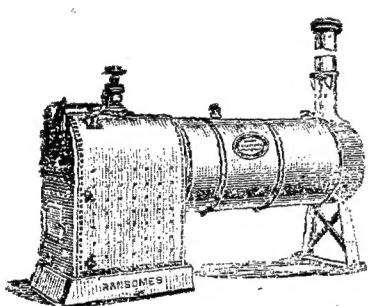
గ్రానైటు స్టెంట్ కార్బన్ ట్యాంకులు.

కూడపు 10 అడుగులు.
తెలుగుల 24 అడుగుల వరకు
దేవులు — దయా మేరుకు
అ 4. తెలుగు 8 అ. 6 అడుగులు.
కరకు యెండు అడుగులు.
స్టీంబల్బ్ లకు (మెషిన్ లకు)
80 పౌండులు తెలుగులు
150 పౌండులవరకు ఉంటున్నాయి.

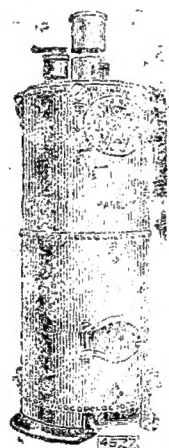

స్టోవ్ ట్యాంకులు 40 కే.ఎం.ఎల్. ట్యాంకులు.
కూడపు 20 అ. తెలుగులు 82 అ. వరకు ఉంటున్నాయి.

డయా మేరుకు 6 అ. 6 అ. వరకు ఉంటున్నాయి. 250 పౌండుల వరకు ఉంటున్నాయి.
స్టీంబల్బ్ లకు (మెషిన్ లకు) 100 పౌండుల వరకు ఉంటున్నాయి.

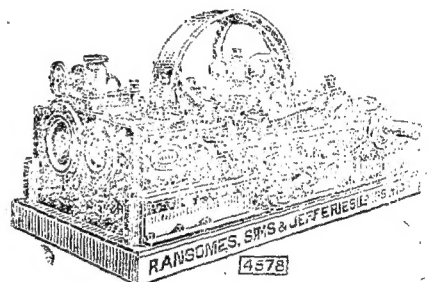
లోకో మోటివ్ ట్యాంకులు.
స్టీంబల్బ్ లకు (మెషిన్ లకు) 80 పౌండులు తెలుగులు.
100 పౌండులు, 120 పౌండులు, 150 పౌండులు వరకు ఉంటున్నాయి.

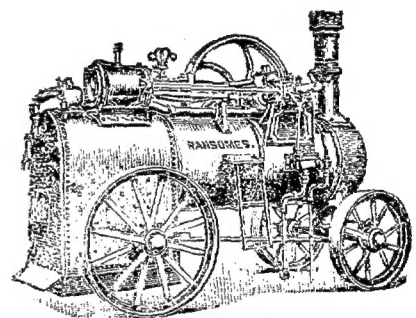
వర్టికల్ ట్యాంకులు.
స్టీంబల్బ్ లకు (మెషిన్ లకు) 80 పౌండులు తెలుగులు.
100 పౌండులు వరకు ఉంటున్నాయి.

ఈ క్రింద తెలుగు వాటిని
సర్దులు చేయవచ్చు.
కూడి కల్పించు మెషిన్, కాటెనామె
కూడి (మెషిన్) మెషిన్
కూడి స్టీంబల్బ్ మెషిన్
కూడి కిటింగు మెషిన్
అన్ని రకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్ని రకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్ ఫ్యూయర్ మిల్లింగు మెషిన్
కూ నెమిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డకేయి మెషిన్ (సామాన్యము)
కడ్డు లిండ్లములేయి మెషిన్ కాటి
అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగర్లు, క్యూకసాయ శుభ్రమున కొరములు
కెరనల్ మానె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎలక్ట్రిక్ ట్రెజింగు (హైప్రు) కొరములు
లేరులు కడ్డు-హైపు కొరములు
స్టీలు హెచ్చింపు, కట్టించుట, పెడెట్టులు
కాట్ విరన్ అందు కాస్తు విరన్ ఫుల్లింగు.
కగయరా అన్ని రకముల సామాన్యము.

సెడ్ బ్రెస్టెడ్ కాంపాండు
హేండ్ ట్యాంక్ ఎంజిన్లు.
(కాగర్లు హైపు మెషిన్లుండి జోహ్న్ టెంబింగ్.)
మెంబెల్ సింగిల్ సిలిండరు ఎంజిన్లు కూడ గలవు.

హేన్స్ ట్యాంపాండు ఎంజిన్లు.

పోర్టబల్ స్టీము ఎంజిన్లు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సింగిల్ ట్యాంకులు.
స్టీము (మెషిన్) 120 పౌండులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో (మెషిన్) సిలిండరు.
స్టీము (మెషిన్) 150 పౌండులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

తెలువాడి (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టోర్సు ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన
మానేవల్లి బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

వర్ష, శైత్యము, కడికము, రొమ్మువడికము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు,
రెణుగులు, చిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.
వర్షాది వర్షిలో నూనె 10-10-0; డబుల్ 1-1 కా 5-12-0. సాధారణము శుభం.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

